Consell General
Principat d'Andorra

Institut d'Estudis Andorrans
40 anys
cres

L'Abstenció al Principat d'Andorra

Aquest estudi s’ha realitzat gràcies a la iniciativa i el finançament del Consell General d’Andorra.

INDEX

Introducció: 7
Principals teories sobre la participació electoral 8
Què entenem per participació i abstenció electoral? 10
Què entenem per una participació electoral baixa? 11
Metodologia 15
Objectius 16
Context Europeu 19
Resultat electorals i evolució del cens (1979-2015) 21
Comicis electorals pre-constitucionals a Andorra (1979-1992) 21
Referèndum Constitucional, 14 de març de 1993 25
Comicis electorals post-constitucionals a Andorra (1993-2015) 27
Comicis electorals des de 1981 fins a 2015 a Andorra 32
Andorra a l'enquesta mundial de valors 34
Resultats de l'estudi 39
1- Resultats de la participació en les darreres Eleccions legislatives i comunals des de l'any 2007 39
1.1 Creació del perfil "tipus de votant" 45
2. Abstencionistes 48
2.1.-Raons per no votar 48
2.2.-Factors que haguessin motivat a acudir a les urnes. 52
3-Relacions entre perfils i variables 53
3.1.-Variables relacionades amb factors psicològiques 53
3.2.-Variables relacionades amb factors polítics 61
Bibliografia: 64
4-Annexes 68

Introducció:

Després dels últims resultats electorals del 2015, tant a nivell comunal com nacional, on el nivell d'abstenció no només ha tornat a ser molt alt, sino que s'ha incrementat en 4 i 8,5 punts respectivament en relació al 2011, creiem i a la vegada ens trobem en l'obligació d'estudiar i esbrinar quines poden ser les possibles causes d'aquest fenomen. Es cert que la poca participació electoral és un problema a la majoria de països europeus, com veurem més endavant, però en el cas d'Andorra especialment a causa de la gran i constant davallada, i a més, les dades no auguren un canvi de tendència sinó més aviat el contrari.

Amb les dades a la mà, que més endavant poden consultar-se, s'observa com d'una participació del 81,6% a les Eleccions Generals de 1997 i del 77,7% a les Comunals de 1995 s'ha arribat enguany a una participació del 66,5% a nivell nacional i del 60,8 a nivell comunal. A més, la població amb dret a vot s'ha multiplicat en els últims 20 anys quasi per 2,5 (de 10.411 persones l'any 1995 a 25.109 el 2015). En comparació als països del nostre voltant, com també es podrà veure a continuació, Andorra no destaca per la baixa participació, encara que hi ha països amb un percentatge de participació superior al 90%, però sí és un cas singular a causa del fort i continu descens de participació i de l'augment tan accelerat del seu cens electoral.

A la literatura trobem multitud d'estudis tan de caràcter quantitatiu com qualitatiu sobre aquesta temàtica i des de diferents enfocs teòrics i metodològics, però en el nostre cas, a Andorra, només podem trobar contats articles d'opinió i premsa, sobretot en dies posteriors a les eleccions, i alguna publicació de caràcter descriptiu. Tot i que en el seu moment poden arribar a ser de gran utilitat, no ens permeten conèixer a fons i amb rigorositat científica el fenomen de l'abstenció al nostre país.

Com explicarem més endavant, un nivell d'abstenció molt elevat pot interpretar-se de maneres molt diferents segons el punt de vista, pot entendres com un greu problema de desafecció política, o de manera contraria, com un símptoma de confiança en les institucions, però el que està clar és que a mesura que han anat succeint comicis la participació ciutadana ha descendit progressivament i mereix, sota el nostre punt de vista, un grau elevat de preocupació i un estudi detallat de les causes que el provoquen.

Principals teories sobre la participació electoral

Fins la dècada de 1940, com explica Gonzalo Adán Micó (2011) a la seva Tesi doctoral *"El abstencionismo electoral en la Comunidad Autónoma de las Illes Balears",* la majoria d'estudis sobre participació electoral partien des d'un enfocament ecològic, és a dir, que analitzaven el percentatge de participació descrivint les diferències observades segons les unitats geogràfiques o administratives (Justel, 1995), ja que encara no es disposava de dades individuals suficientment precises i els mètodes d'enquesta estaven poc desenvolupats.

Però a partir d'aquesta data, als Estats Units, i en part gràcies als avenços en les tècniques d'investigació com les enquestes, va haver un canvi en la investigació en aquest àmbit a través de dos corrents quasi simultànies. Per una banda trobaríem la de l'escola de Columbia, que liderada per Paul Fèlix Lazarsfeld tenia una forta influència de la psicologia, causat per la formació com a psicòleg d'aquest. Els seus estudis es centren en les característiques sociodemogràfiques que diferencien i caracteritzen als individus i que faciliten o dificulten la seva participació en unes eleccions. Aquests condicionants s'anomenen "cleavages" i els més importants són la classe social i la religió, encara que d'altres com l'edat, el gènere, el nivell socioeconòmic, el nivell educatiu, el lloc de residència i el seu estat civil també demostren ser significatius en alguns casos (Mateos y Moral, 2006).

Defensen autors d'aquesta corrent com el mateix Lazarsfel, o McPhee i Berelson que el comportament de vot estava determinat per la pertinença a determinats grups social i que la mobilitat de vot a causa de les campanyes electorals o la influència dels medis de comunicació es escassa (Micó, 2011). També han consolidat com a tesis general que els ciutadans amb més recursos tenen més possibilitats i motivacions per participar en unes eleccions, i que ho farien fonamentalment per motius de autoafirmació i pertinença a un grup amb determinades característiques socials (Milbrath i Goel, 1977; Verba i Nie, 1972).

Aquest enfocament ha estat batejat posteriorment com social, sociològic, socioestructural o de recursos.

I per altra banda, com a corrent que va provocar també un punt d'inflexió en el camp d'estudi de la participació electoral, trobaríem l'escola psicològica o de Michigan. Aquest enfoc es caracteritza per tenir una visió més individualista i psicològica, al contrari que l'escola de Columbia, que parteix d'un punt de vista més sociològic. Aquesta escola ressalta la conducta de vot com un procés racional d'autoafirmació psicològica i no de pertinença a certs cleavages o grups socials com si ho fa la de Columbia. Per a Mateos i Moral (2006), aquest enfocament

té un clar component actitudinal, ja que emfatitza la importància dels factors afectius, cognitius i avaluatius d'un individu sobre el context polític a l'hora de decidir-se per una opció o altra. Aquests factors inclourien també l'interès per la política, el coneixement del funcionament electoral, el seguiment de la informació política, la confiança en les institucions i el major o menor afecte cap als líders (Micó, 2011). Aquest enfoc ha sigut el més utilitzat a Europa, mentre que el sociològic ha gaudit de major importància als Estats Units.

A mesura que ha passat el temps, la investigació posterior ha posat en dubte apartats i postulats d'ambdues escoles. Així, de l'enfocament social es critica que l'augment dels nivells d'educació o socioeconòmics no sembla que afavoreixi la disminució de l'abstenció i que segons anàlisis de participació comparada entre diferents països apareixen diversos percentatges de participació independentment de les variables sociodemogràfiques i estructurals que aquesta teoria proposa (Lipset, 1991). Per altra banda, els crítics de l'escola de Michigan asseguren que la importància de moltes d'aquestes variables psicològiques i individuals com l'interès per la política o el coneixement del funcionament electoral, estaria realment determinat per un major o menor nivell de recursos, pel que el seu efecte estaria sobredimensionat (Micó, 2011).

Aquestes dos corrents principals també han estat criticades des de la teoria econòmica de la democràcia o teoria econòmica del vot sorgida uns anys més tard, (Downs, 1957) o com es coneix més popularment com la teoria de l'elecció racional. Aquesta teoria es centra en l'individu, i en la seva capacitat de decisió i valoració a partir dels costos i beneficis de votar o no votar. Per exemple, un individu pot decidir no exercir el seu dret a vot si els costos són majors als beneficis que pugui obtenir, o pot decidir votar per comoditat al mateix partit o candidat sempre perquè decideix que es més senzill i menys costós que informar-se de la resta de propostes o llegir-se tots els programes electorals. Un altre exemple donat per Downs (1957) (pioner en aplicar els criteris econòmics al comportament electoral) explica com en un sistema bipartidista, cada ciutadà votarà per el partit polític que creu que li aportarà més beneficis durant la legislatura sempre i quan un dels dos, almenys, li proporcioni uns beneficis superiors al cost d'anar a votar. Sino fos el cas s'abstindrà de votar.

Aquesta teoria també ha tingut i encara avui dia segueix tenint molts detractors. La teoria de l'elecció racional assumeix que tots els individus són egoistes i que tots els individus tenen la capacitat racional, el temps, els recursos i la independència emocional necessària com per poder escollir la millor opció sempre, quan òbviament no és així. Amrtya Sen a la seva obra *Los tontosracionales: Una crítica sobre los fundamentosconductistas de la teoria económica,*

defineix l'homoeconomicus (manera de veure el comportament del ésser humà com una persona racional, capaç de decidir i actuar amb coneixement que busca aconseguir beneficis personals seguint principis de menor esforç i majors guanys) com "un tontosinsentimientos que es un entefícticiosin moral, dignidad, inquietudes ni compromiso". Per Mario Bunge (1995), filòsof argentí, la teoria de l'elecció racional és fictícia i conceptualment borrosa. Altres autors de renom com Charles Tilly, Sidney Tarrow, Derrida, o Schütz també han fet pública la seva crítica.

Què entenem per participació i abstenció electoral?

El present treball té com a finalitat esbrinar les causes i/o motivacions que porten a un elevat percentatge de població amb dret a vot, a no acudir a les urnes en jornades electorals. Aquest fenomen s'anomena abstenció i s'entén com manca d'exercici del dret a vot en unes eleccions. (Per tant no constarien en aquest col·lectiu els individus que voten a un partit o candidat, en blanc o voten nul).

Per molts autors, el fet de votar o no votar, és a dir, la participació electoral, no es pot estudiar de manera separada d'altres tipus de participació política. Segons Miltbrath i Goel (1977) a l'hora de voler estudiar el comportament polític de la ciutadania, analitzar les causes que porten als individus a abstenir-se davant les urnes no és suficient per poder arribar a comprendre el fenomen en la seva totalitat. Òbviament és una part essencial d'una investigació però segons els mencionats autors cal incloure actituds passives com la vaga o la desobediència, actives com manifestacions, reunions i protestes i inclús activitats il·legals com la violència política. Anduiza i Bosch (2004) aporten una actualització en la mateixa línia, ja que també entenen la participació electoral dins d'un concepte més ampli de participació política. Defineixen aquest concepte més genèric com: *"qualsevol acció ciutadana dirigida a influir en el procés polític i en els seus resultats"*. Actualitzen aquesta línia ja que descriuen fins a onze formes diferents de participació on s'inclouen formats tan actuals i innovadors com els consells ciutadans o els pressupostos participatius.

El fenomen de la participació electoral i per tant de manera inherent el de l'abstenció, s'han entès històricament des de dos vessants molt diferents i contràries. Els autors mencionats anteriorment són integrants d'un enfocament positiu que entenen com desitjable el major nivell possible de participació. Pateman (1970) tradueix una alta participació electoral en fortalesa democràtica, estabilitat a les institucions i per tant en un bon funcionament del sistema i les institucions polítiques. De manera contrària, un alt percentatge de ciutadans

abstencionistes s'entén com una situació de desconfiança en les institucions i/o desafecció política, un debilitament del sistema i una baixa legitimitat dels representants escollits (Barber, 1984).

D'altra banda, trobem autors que pertanyen a un corrent més negativa, restrictiva i elitista. Aquest pensament defensa que per mantenir una estabilitat democràtica no és necessària una gran participació electoral i que ja n'hi hauria prou amb una elit minoritària escollís els representants polítics en nom de la societat perquè el sistema seguís funcionant de manera correcta i amb normalitat (Tingsten, 1937). Des d'aquest paradigma, un alt nivell de participació podria inclús ser negatiu per la societat, ja que podrien aparèixer tensions i augmentar la probabilitat de desestabilitzar el sistema institucional i democràtic. Aquesta visió més elitista i conservadora va tenir molta influència durant els anys seixanta i setanta, amb integrants com Seymour Martin Lipsen, president de l'ASA el 1993 (American SociologicalAssociation) o els autors de "The Crisis of Democracy": Michel Crozier, Samuel P. Huntington i JojiWatanuki.

Més enllà de les possibles interpretacions que es poden fer de l'abstenció, aquest estudi busca- causes i/o motivacions de la progressiva tendència a la baixa de la participació electoral dels andorrans a les darreres eleccions legislatives i comunals, sobretot des de fa 10 anys.

Què entenem per una participació electoral baixa?

Per part dels partits polítics, els mitjans de comunicació i l'opinió pública en general, la poca participació electoral sol ser un símptoma de preocupació. Però si ens demanem quin és el llindar a partir del qual considerem que, en uns comicis la participació ciutadana mitjançant el seu vot ha estat bona i positiva o de manera contrària dolenta i hem de començar a preocupar-nos, no trobem cap consens a la literatura. És veritat que per sota del 60% de participació electoral comença a estar justificada -segons literatura revisada en estudis espanyols- una certa preocupació relacionada amb possibles errors al sistema i deslegitimització de les institucions i els representants electes. Però aquesta dada és totalment arbitrària, ja que aquest percentatge, a més del tipus de comicis (els percentatges de participació a Espanya són molt diferents per exemple a les Eleccions Generals i a les Europees), depèn també de quins hagin sigut els màxims o mínims històrics o les tendències ascendents o a la baixa de tot el registre electoral (Micó, 2011). Per establir un límit on la participació ja pot interpretar-se com a baixa, Jose María AstorkiaHualde (1995) estableix un

sistema de mitjanes. Aquest mètode permet esbrinar quan l'abstenció s'allunya de la normalitat i poden utilitzar-se dades de diferents comicis i tipus, i inclús regions o països. L'amplitud i la varietat de la mostra definirà un marc de referència on poder establir una participació baixa, normal i/o alta.

> <<Per parlar de comportament electoral normal pel que fa la participació, és necessari establir sobre quins valors mitjans s'ha vingut ajustant l'índex de votants al llarg de la nostra trajectòria electoral i entorn a quins valors centrals s'han anat ajustant els índexs obtinguts en les diferents convocatòries>> (Hualde, 1995)[1]

Respecte a la importància que els ciutadans atorguen a uns comicis i no a uns altres, com s'ha comentat abans, s'ha fet servir el concepte d'"eleccions de segon ordre" (Norris, 1997). D'aquesta manera s'entén com els ciutadans tendeixen a abstenir-se més en aquelles eleccions que perceben com a menys importants. D'aquesta manera a Espanya, els comicis electorals per ordre de participació coincidirien amb el nivell d'importància que reben per part dels ciutadans. Primer les eleccions legislatives, en segon lloc les autonòmiques, a continuació les municipals i per últim les europees (Muñoz, Boso i Pallarés, 2004). En el cas del Principat d'Andorra, la superioritat constant en termes de participació en les Eleccions Generals davant les Parroquials podria explicar-se per la percepció de la ciutadania que són més importants i decisives.

S'ha aprofundit molt poc en el debat i no hi ha encara un consens respecte a què es pot considerar una participació perillosament baixa i a part de les variables esmentades anteriorment hauríem de tenir en compte motius d'índole racional com per exemple, que la ciutadania estigués fent servir la seva abstenció com a càstig (Font, 1995). Un exemple pot ser el cas de la Parròquia de Canillo, on el fet que només es presenti un partit a les eleccions pot motivar a la gent a no acudir a les urnes com a mètode de penalització, i no per això existeixi una falta de confiança en les institucions o un desinterès davant el sistema democràtic.

A partir d'aquesta última idea a continuació pot veure's un quadre on apareixen les 4 opcions clàssiques de votant. Des de l'abstencionista passiu o sociològic a l'actiu o ideològic, passant pels dos tipus de votant: l'actiu i el passiu.

---

[1] Cita traduïda del castellà. Pot trobar-se l'original a: Hualde, J. M. A. (1995). Evolución de la abstención electoral en España: 1976-1990. In *ComportamientoPolítico y electoral* (p 17). Centro de InvestigacionesSociológicas (CIS).

Tipologia de participació/abstenció

Abstenció passiva o sociologia ———	Participació passiva ———	Participació activa ——→	Abstenció activa o ideològica
Interpretacions:			*Interpretacions:*
Abstenció = Aïllament geogràfic o social	Deure electoral + Desinterès per la política	Vot + Interès per la política	Abstenció = un acte polític
Abstenció = falta d'interès per la política	+ Pràctica política nul·la	+ Altres pràctiques polítiques	Abstenció = rebuig de la legitimitat del sistema polític

Font: Pres de DominiqueMemmi, <<L'engagementpolitique>>, a M. Grawitz i J. Leca (comps), *Traité de sciencepolitique,* París, Presses Universitaires de France, 1985, t. III, cap V, pp.310-366.

Encara que molts autors ja donen aquesta classificació com a antiquada i la jutgen d'insuficient a l'hora d'entendre la realitat social d'avui dia, és interessant com a punt de partida i com a exercici de "tipus ideal".

En primer lloc es troben els individus abstencionistes passius o sociològics els quals a la vegada poden ser de dos tipus. Per una banda trobaríem persones amb dret a vot però que per causes terceres no poden exercir el seu dret. En aquest grup apareixerien persones en zones rurals molt aïllades i de difícil accés, fet que impedís anar a votar, col·lectius marginats socialment als que no se'ls facilita el vot o persones que viuen a l'estranger. Com veurem més tard aquest grup és cada vegada menor debut al vot per correu, les polítiques d'inclusió o les millores en el transport i l'accessibilitat.

El segon tipus ja són persones que exerceixen el seu vot. Aquests individus entenen el dret a vot com un deure i un costum però a la vegada tenen un desinterès cap a les institucions i el sistema polític en general i per tant no prenen part en cap altre tipus de pràctica política més enllà d'anar a votar quan es celebren comicis. Aquest col·lectiu normalment és un votant fidel a un partit o persones, i no té un gran interès a informar-se i sospesar a qui vota i a qui no.

A continuació torna a aparèixer un col·lectiu que vota però en aquest cas amb unes motivacions totalment diferents. Són individus que valoren el seu dret a vot i a més tenen un gran interès a informar-se i en les institucions i processos polítics. A més és molt comú que estiguin involucrats en processos polítics de base, debatin o participin en moviments socials o

manifestacions. Òbviament dins d'aquest col·lectiu hi haurà individus més actius que altres però es diferencien en aquestes motivacions dels anteriors, els votants passius.

Per últim, trobaríem als abstencionistes actius o ideològics, que tampoc exerceixen el seu dret a vot com els del primer grup, però com passa amb els que si voten, no acudeixen a les urnes per altres motivacions. Aquests individus entenen l'abstenció com un acte polític en si mateix, el fet de no anar a votar l'utilitzen com a càstig i una forma d'expressar el seu rebuig cap a les institucions i la seva legitimitat.

Com explica Manuel Justel, cada vegada més hem de tenir en compte que l'abstenció no pot seguir explicant-se de manera clàssica, on es relaciona el fet de no anar a votar amb la desafecció cap a les institucions i els seus representants o com a conseqüència d'un elevat grau de marginalitat o falta d'integració social. Sinó que almenys una part de l'abstenció requereix una interpretació política voluntària i activa. (Justel, 1995)

El mateix autor, en el seu estudi sobre la composició i dinàmica de l'abstenció electoral a Espanya publicat l'any 1994, descriu com en les últimes dècades el col·lectiu d'abstencionistes passius, sobretot els afectats per l'aïllament geogràfic i social, ha anat reduint-se com hem explicat anteriorment gràcies a les polítiques inclusives i la modernització del transport i els accessos, i de manera contrària l'electorat més competent i implicat, és a dir, amb alts nivells d'informació i interès per la política, participen electoralment menys. D'aquesta manera el col·lectiu d'abstencionistes actius veu com el seu nombre s'incrementa. (Flickinger y Studlar, 1992)

Un altre autor que ens permet entendre i donar suport teòric a aquest fenomen és Ronald Inglehart. Inglehart explica com en una societat com la nostra, on les necessitats bàsiques estan cobertes de manera relativament segures a causa de l'Estat del Benestar i un nivell de vida relativament bo, la població pot destinar temps i recursos a altres activitats i dirigir les seves preocupacions cap a la política. Això afavoriria en part que un fragment de la població interessada i a la vegada crítica amb la política s'abstingués del seu dret a vot i decidís no acudir a les urnes per manifestar el seu malestar o com a càstig als seus representants.

Metodologia

El treball de camp s'ha dut a terme entre els dies 16 de maig i 30 de juny de l'any 2016 mitjançant una enquesta telefònica. La mostra està formada per 808 persones de més de 18 anys escollides de manera aleatòria entre la població que té telèfon fix i mòbil, seleccionant els números de telèfon mitjançant un procediment aleatori a partir d'un llistat anònim amb tots els números de telèfon facilitats per Andorra Telecom. L'enquesta ha sigut la mateixa per tots els enquestats i l'anàlisi estadístic s'ha dut a terme amb el programa estadístic Gandia Barbwin 7.

Per a la mostra de població el marge d'error, en el supòsit d'una selecció aleatòria simple, és del +/-3,5%, amb un nivell de confiança del 95,5% i sota la hipòtesi de màxima indeterminació (P=Q=50)

De manera esquemàtica i com a pas previ abans d'explicar els objectius del present treball i de quines preguntes/variables s'han utilitzat, a continuació s'expliquen els tres tipus de variables que poden influir a un individu a abstenir-se en unes eleccions.

En relació amb les teories de l'escola de Columbia, explicades anteriorment a l'apartat de *"Principals teories sobre la participació electoral",* trobem les variables relacionades amb factors sociodemogràfics. Aquestes variables ens permetran diferenciar als individus per característiques socials relatives als aspectes i models culturals, de creences, d'actituds i característiques demogràfiques. Entre elles trobem per exemple el sexe, l'edat, el nivell educatiu, ocupacional o d'ingressos, la religió o les característiques del lloc de residència.

De la mateixa manera però en relació amb l'escola de Michigan, trobem una sèrie de variables més de caràcter individual associades a factors psicològics com per exemple: l'apatia o la indiferència vers les eleccions o la política i les institucions en general, la falta d'ideologia, la idea de relativització de la importància de les eleccions o la percepció de poca importància d'un sol vot en els comicis.

Per últim trobem les variables relacionades amb factors polítics, aquests factors influeixen sobre les decisions i opinions dels individus però són externs a les seves accions, i generalment es relacionen amb un dels problemes que més preocupació rep des de la Teoria Política, l'allunyament i separació entre els governants la ciutadania. Trobem la desvinculació dels partits polítics dels assumptes concrets i de la vida quotidiana, la tecnificació del debat polític, l'absència de renovació de la classe política, la falta de credibilitat en el compliment

dels programes electorals, els sistemes de llistes tancades o el descontentament amb el mètode tradicional de participació electoral i política en general.

Objectius

Objectiu 1: Donar explicació i entendre quines causes o motivacions provoquen aquest nou fenomen de l'abstenció en els comicis electorals a Andorra.

Per poder respondre a aquesta pregunta s'ha demanat als enquestats:

-Si van participar o no en les eleccions Comunals del 2007, 2011 i 2015 i Generals del 2009, 2011 i 2015.

-Quina o quines van ser les raons per les quals no va votar en alguna de les 6 eleccions?

-Quina o quines raons creu vostè que l'haguessin motivat a votar quan no ho va fer?

Objectiu 2: Definir possibles perfils de votant i d'abstencionista, entenent d'aquesta manera millor les seves motivacions i/o causes que eviten que exerceixin el seu dret a vot.

A partir de les respostes a les preguntes de l'objectiu 1 s'han creat, d'acord a la teoria existent, 2 tipologies de perfil.

-Perfil 1 → Tipus de votant. A partir de les respostes dels individus a la pregunta: "van votar en cadascuna de les 6 últimes eleccions" s'han creat 4 grups. A partir d'aquest agrupament podrem comparar la totalitat dels individus entre ells. Per una banda els que sempre voten, els que no han votat de manera puntual, i els que no ho fan mai.

Tipus de votant	Individus
Sempre ha votat	Ha votat en totes les eleccions en les que ha tingut dret a vot
No ha votat 1 o més cops	No ha votat almenys en uns comicis tenint dret a votar en 2 o més ocasions
Mai ha votat	No ha exercit mai el seu dret a vot quan ha tingut oportunitat
Encara no ha pogut votar	Individus que encara no han tingut dret a vot per raons com: no tenir la majoria d'edat quan van celebrar-se les eleccions (van complir els 18 anys entre els últims comicis Comunals i la realització de l'enquesta), persones amb nacionalitat temporal o que s'han nacionalitzat recentment.

-Perfil 2 → Tipus d'abstencionista. A partir de les raons donades a la pregunta: "quina o quines van ser les raons per les quals no va votar en alguna de les 6 eleccions?", s'han agrupat en 3 grups. A partir d'aquest agrupament podrem comparar els individus que s'han abstingut almenys 1 cop entre ells.

Tipus d'abstencionista	Individus
Tècnic	Diuen no haver votat per raons externes a ells. (Estar fora del país, malaltia, falta de temps...)
Actiu	Decideixen no votar però mantenen un cert interès per la política. A més tenen un discurs i unes motivacions per no fer-ho.
Passiu	Decideixen no votar i el seu interès tant per la política com per informar-se es nul.

En el primer cas, els abstencionistes tècnics, cal dir que la seva abstenció pot venir motivada de forma voluntària o involuntària. Ens referim a la possibilitat que un abstencionista declarat tècnic, pot tenir unes altres motivacions al darrere per no votar.

A continuació, els abstencionistes actius, respondrien a aquelles persones que diuen haver deixat de creure en el sistema polític o en la democràcia en general com a forma de canalitzar els interessos i les preocupacions de les persones cap al poder polític. Dins dels abstencionistes actius també trobem aquelles persones que han perdut la confiança en els polítics en general, o consideren que no hi ha cap opció política que s'apropi a les seves idees o els representi.

I en darrer lloc, entendríem als abstencionistes passius com aquells que no tenen gens d'interès per la política, accepten el sistema i que es preguin decisions sense que ell participi, els hi manca informació per falta d'interès en boscarla o per informar-se o estan desencantats i desil·lusionats. Normalment tenen una opinió positiva de la situació política i deixen que segueixi el seu transcurs sense involucrar-se ni preocupar-se.

Objectiu 3: Entendre quins factors o variables afecten o poden arribar a influir en els dos tipus de perfil.

Les variables que s'han fet servir en els creuaments són:

Tipus de variable	Variables
Relacionades amb factors sociodemogràfics	-Sexe -Edat -Nivell d'estudis -Nivell ocupacional -Nacionalitat dels pares -Lloc de naixement
Relacionades amb factors psicològics	-Interès per la política -Confiança en els polítics -Ideologia -Confiança en els sindicats, policia, Consell General, Govern, Partits polítics i Coprínceps. -Nivell d'integració subjectiu al país -Nivell de participació en diferents associacions i/o organitzacions
Relacionades amb factors polítics	-Opinió sobre la situació política d'Andorra -Opinió sobre el funcionament de la democràcia a Andorra -Importància del vot

Context Europeu

Comparar Andorra amb la resta de països Europeus en relació a l'abstenció pot semblar un exercici estèril, i així ho és si el que busquem és trobar explicacions o tendències, ja que cada país, regió i ciutat té la seva pròpia història, la seva cultura i el seu context polític que fan que cada procés electoral sigui diferent i singular. Però sí que aconseguirem veure la situació vers la participació de la ciutadania en els diferents comicis arreu d'Europa i esbrinar si l'abstenció és un problema només del nostre país o, si de manera contrària, està més estès.

A continuació es pot veure el percentatge de participació de 16 països Europeus[2] (de més de 15.000 Km^2) en comparació amb Andorra, tots ells en relació a les últimes eleccions parlamentàries[3] de cada país.

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades de l'IDEA[4].

Com es pot veure a la taula existeix una àmplia diferència entre els percentatges dels diferents països, des de Bèlgica o Dinamarca on la participació ciutadana és superior al 85% a Suïssa on no arriba al 50%. S'observa com no hi ha una norma general pel que fa a la participació, ja que trobem diversos països a cada decil. Tenint en compte que surten

[2] A Bèlgica el vot és obligatori. El fet de de no votar pot comportar multes de caràcter econòmic (es pot donar una raó legítima que justifiqui l'abstenció per evitar-les), ser privat de certs drets o trobar impediments alhora d'accedir a una feina en el sector públic. A Grècia també es obligatori teòricament però des de l'any 2000 no s'aplica cap tipus de sanció.

[3] Alguns països celebren eleccions presidencials com: Àustria (53,57% de participació), Finlàndia (68,86% de participació), França (80,35% de participació), Rússia (65,27% de participació) i Portugal (48,70% de participació)

[4] International Institute for Democracy an Electoral Assinstance

representats els resultats de les últimes eleccions parlamentàries, Andorra té un nivell actual de participació molt semblant a Finlàndia, Regne Unit i Grècia. Per altra banda, és difícil trobar abstencions per sota del 10% i per sobre del 60%.

A la taula següent es representen tots els microestats Europeus [5][6]. Les característiques d'aquests països poden assemblar-se més a Andorra teòricament que les dels grans estats, ja que la seva mida, població o sistemes productius poden ser molt semblants, però com veurem a continuació les diferències són molt significatives[7], obligant-nos a buscar causes explicatives més enllà del nombre de kilòmetres quadrats, el volum de població o el sector econòmic imperant.

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades IDEA.

Tots vuit es troben amb un percentatge superior al 60%. Andorra la trobem en penúltim lloc amb un 65,6% mentre que Malta i Luxemburg, uns dels països on menys abstenció electoral existeix, és col·loquen per sobre del 90%.

Com s'ha explicat, ja s'intueix que l'abstenció no pot interpretar-se de la mateixa manera en diferents comicis. El cas més rellevant el trobem a França, on la participació electoral de les votacions per escollir el parlament és del 55,4% i a la segona volta, on es tria el president de la República el percentatge augmenta fins al 80,35%.

---

[5] Tots els estats Europeus amb menys de 15.000 Km^2 excepte el Vaticà i Kosovo.

[6] Les dades representades a la taula tornen a ser de les últimes eleccions parlamentàries. A Xipre i Montenegro també es porten a terme eleccions presidencials amb uns resultats de participació del 81,58% i 63,90% respectivament.

[7] A Luxemburg, Malta i Xipre el vot es obligatori. És obligatori aportar una raó legítima que justifiqui el fet de no haver anat a votar per evitar més sancions, si les hagués. A Xipre la multa és de 200 lliures xipriotes (342,23€). A partir de l'any 2013 a Malta es va aprovar que el vot deixaria de ser obligatori.

Resultat electorals i evolució del cens (1979-2015)

Comicis electorals pre-constitucionals a Andorra (1979-1992)

A continuació es presenten els resultats electorals de les eleccions tant Generals com Parroquials des de 1979 fins a la ratificació de la Constitució pel poble andorrà el 14 de març de 1993. És a dir, les Eleccions Generals de 1985, 1989 i 1992, les Eleccions Comunals de 1983, 1987 i 1991, els comicis de 1979 on van ser escollits la meitat dels càrrecs dels Comuns, i la meitat del Consell General (com es venia fent des de que l'any 1867 es promulgà el Decret de Nova Reforma) i els comicis de 1981 on van ser escollits en aquesta ocasió la meitat dels Comuns i la totalitat del Consell General. A més es presenta el nombre de persones amb dret a vot en cada procés electoral.

A continuació es presenten els resultats electorals respecte a la participació en les Eleccions Generals des de l'any 1985 al 1992 i els comicis de 1981.

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de les dades del quadern Nº3 del CeDoC.

Llevat dels comicis de 1981 que com ja s'ha explicat, no funcionaven de la mateixa manera que els posteriors encara que també van servir per escollir la totalitat del Consell General, els de 1985, 1989 i 1992 van tenir una participació per sobre del 81%. Més endavant es podrà observar com l'increment de l'abstenció tan agreujat succeeix a partir dels anys 2005 i 2007, fins aleshores, Andorra gaudeix d'una alta participació electoral i per tant d'un gran interès de la ciutadania cap a la política i les seves institucions.

La Taula següent presenta els comicis de 1979, que com també s'ha explicat abans funcionaven de manera diferent als posteriors, escollint-se a la vegada la meitat dels càrrecs dels Comuns i del Consell General, i els resultats de les Eleccions Comunals de 1983, 1987 i 1991.

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de les dades del quadern Nº3 del CeDoC.

Als comicis de 1979 van acudir un 63% de l'electorat a dipositar el seu vot. Quatre anys després la participació es dispara gairebé fins al 78% (14,6 punts més). Als següents comicis de 1987 l'abstenció segueix caient i la participació puja quasi al 82%, que com es podrà veure amb els resultats presentats més endavant, és la participació més alta en unes Eleccions Parroquials des de 1979. Les últimes eleccions fetes abans de la constitució baixen en percentatge de participació 6 punts, situant-se en el 75,6%.

Si es representen conjuntament les dades de participació tant de les Comunals com les Generals i la seva línia de tendència s'observa com les Eleccions a nivell Parroquial reben menor participació que a les Generals que han succeït dos anys abans o dos després. Cal destacar els Comicis Parroquials de 1987 on amb un 81,6% de participació representa el menor nivell d'abstenció en unes eleccions locals des d'1.

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de les dades del quadern Nº3 del CeDoC.

A continuació es presenta el nombre d'electors que en cada votació podien acudir a les urnes.

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de les dades del quadern Nº3 del CeDoC.

Des de les eleccions de 1981 fins a les últimes abans de l'aprovació de la Constitució el nombre d'electors es va multiplicar per 2,4 i de manera progressiva com es pot observar a la taula superior. L'any 1981 el nombre d'electors ascendia fins a les 3.648 persones. Quatre anys després s'incrementa fins als 5.173 individus (1525 més). El 1989 era de 7.173 persones (2.000 persones més que al 1985) i als últims comicis el nombre de votants era de 8.593 persones (1.420 més).

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de les dades del quadern Nº3 del CeDoC.

En aquest cas, a les Eleccions Comunals, des dels primers comicis fins als últims no Constitucionals, el cens va multiplicar-se també per 2,4. L'any 1979 el nombre d'andorrans amb dret a vot era de 3.462 persones i quatre anys més tard de 3.970 (508 persones més). Fins a l'any 1987 el cens s'incrementa significativament fins als 6.277 electors (2307 individus més). Finalment, l'any 1991 van poder acudir a les urnes un total de 8.239 persones (1962 més).

De manera global pot observar-se com entre les dues primeres eleccions no hi va haver un gran creixement del cens, però a partir de 1983 fins al 1991 el cens electoral s'incrementà en un 107,5%.

A la següent taula es veu la comparació entre el nivell de participació en les diferents Eleccions Generals i el nombre d'electors en el moment dels comicis celebrats amb anterioritat a la Constitució.

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de les dades del quadern Nº3 del CeDoC.

Com s'ha comentat amb anterioritat, el cens electoral creix progressivament i a la vegada que creix també la participació electoral. El cens continuarà pujant en el següents anys però la participació toca sostre sobre el 82%.

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de les dades del quadern Nº3 del CeDoC.

Si observem la mateixa taula amb les dades parroquials, apareix una corba clara en la participació mentre que el cens s'incrementa relativament poc entre les dues primeres eleccions i accelera el seu creixement en els següents.

Referèndum Constitucional, 14 de març de 1993

L'actual Constitució Andorrana va ser aprovada el 2 de Febrer i ratificada pel poble andorrà el 14 de Març del mateix any. En aquest referèndum en què tenien dret a vot 9.123 andorrans i andorranes va ser aprovada amb un 75,74% de participació i el 74,2% de vots afirmatius. Per tant, l'abstenció va ser del 24,26% i el total de vots negatius és del 25,8% del total. El 28 d'Abril va ser aprovada pels Coprínceps François Mitterand, President de la República francesa, i Joan Martí Alanís, Bisbe d'Urgell. El 4 de Maig, 6 dies després només, va entrar en vigor com a norma jurídica suprema del nou Estat de dret. A més, l'aprovació de la Constitució va comportar l'ingrés d'Andorra com Estat membre a l'ONU el 28 de Juliol del mateix any.

La Constitució de 1993 defineix el Principat d'Andorra com un Estat independent, democràtic i social. Estableix també una separació de poders definitiva, començada el 1981 amb la creació del Consell Executiu, enumera els drets i les llibertats de la persona, estableix el català com a llengua oficial, defineix un parlament unicameral i el règim polític com a coprincipat parlamentari entre altres aspectes.

A continuació es presenten les dades electorals on es pot observar per parròquies el nombre d'electors, de votants i el percentatge de participació.

Dades electorals del referèndum constitucional de 1993			
Parròquia	Nombre d'electors	Nombre de votants	% de Participació
Canillo	418	283	67,7%
Encamp	1.134	824	72,66%
Ordino	434	278	64,06%
La Massana	682	528	77,42%
Andorra la Vella	2.894	2.271	78,47%
Sant Julià de Lòria	1.412	1.067	75,57%
Escaldes-Engordany	2.149	1.659	77,2%
Total	9.123	6.910	75,74%

Taula d'elaboració pròpia a partir d'anàlisi de premsa (Diari d'Andorra)

A la taula superior trobem les dades electorals de les set parròquies per ordre protocol·lari. Els 9.123 electors es repartien de manera molt desigual (avui dia segueix existint aquesta diferència) a causa de les característiques pròpies del país, on existeix una gran variació demogràfica entre les parròquies centrals i baixes, i les altes. La parròquia amb un major cens electoral és la capital, Andorra la Vella, on 2894 persones tenien dret a vot, seguidament trobàvem Escaldes-Engordany amb 2.149 electors, Sant Julià de Lòria amb 1.412,

Encamp amb 1.134, La Massana amb 682, Ordino amb 434 i finalment Canillo amb 418 persones amb dret a vot.

Gràfic d'elaboració pròpia a partir d'anàlisi de premsa (Diari d'Andorra)

Respecte al percentatge de participació, veiem com la parròquia d'Andorra la Vella, a part de ser la que té major cens electoral també és la que més va participar amb un 78,5%. A continuació sobre el 77% trobaríem La Massana i Escaldes-Engordany. En quarta posició amb un 76% apareix Sant Julià de Lòria i l'ultima parròquia per sobre del 70% de participació és Encamp (73%). Per últim trobaríem Canillo amb un 68% i Ordino amb un 64% de participació.

Comicis electorals post-constitucionals a Andorra (1993-2015)

A continuació apareixen les dades electorals respecte al percentatge total de participació i el nombre total de ciutadans amb dret a vot a partir de la Constitució de 1993, és a dir, les dades de les Eleccions Generals dels anys 1993, 1997, 2001, 2005, 2009, 2011 i 2015, de les Eleccions a nivell Comunal de 1995, 1999, 2003, 2007, 2011 i 2015, i el nombre d'electors de cada any.

A la següent taula apareix el percentatge de participació en les diferents Eleccions Generals celebrades des de 1993 fins el darrer any, el 2015.

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades de la web eleccions.ad

A les primeres eleccions després de l'aprovació i ratificació de la Constitució l'any 1993 (es van dur a terme el mateix any, el 12 de Desembre), va assolir-se una participació del 81%, el que vol dir que més de quatre de cada 5 andorrans amb dret a vot va exercir-lo. Era una dada molt positiva que demostrava un gran interès de la ciutadania per la vida política i l'elecció dels seus representants. Sobretot tenint en compte el poc temps que portava en vigor la nova constitució. A les eleccions de 1997 la participació va augmentar lleugerament fins al 82% del cens electoral. L'any 2001 es torna a repetir aquest alt percentatge de participació, variat tan sols en unes dècimes. I de nou, l'any 2005, encara que un punt per sota, el percentatge torna a situar-se per sobre del 80%. La primera davallada, encara que no la més forta succeeix l'any 2009, quan Jaume Bartomeu amb el Partit Socialdemòcrata aconsegueix ésser el partit més votat. En aquest any la participació disminueix 5 punts situant-se al 75% del total d'electors. Aquesta legislatura no dura més de dos anys, i el 2011 la participació baixa lleugerament fins al 74%. A les últimes eleccions el 2015, és quan l'abstenció creix amb més força, un total de 8,5 punts, i per tant una participació electoral del 66%. En definitiva, des de 2001 fins a les darreres Eleccions Generals (l'any 1997 la participació va ser quasi idèntica a la del 2001) la participació electoral de la població andorrana ha baixat 16 punts i segons les

dades no sembla que hi hagi una recuperació, més aviat que segueixi baixant en els pròxims anys.

A continuació apareixen les mateixes dades però de les Eleccions Comunals, que també es celebren cada 4 anys. Els primers comicis que apareixen a la taula són els de l'any 1995, les primeres també després de l'aprovació de la Constitució. Per tant cada dos anys s'han celebrat eleccions, alternant Parroquials i Nacionals fins a l'any 2011, on la curta legislatura de dos anys del PS va fer que des d'aleshores coincidissin el mateix any ambdós processos electorals (anys 2011 i 2015[8]).

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades de la web eleccions.ad

Aquests comicis sí que s'han celebrat inalterablement cada 4 anys i a més a totes les parròquies a l'hora. Als anys 1995 i 1999 la participació es situa prop del 78% -quatre punts per sota de les dues primeres Eleccions Generals que va ser quasi del 82%- i de nou es manté els dos primers comicis al mateix nivell. A diferència de les Nacionals, al tercer any augmenta la participació, 3 dècimes superant el 78% de participació. Als comicis del 2007 apareix la primera baixada de participació, en aquest cas de quasi 6 punts, així l'abstenció es situa al 28%. A les eleccions del 2011, les primeres en coincidir amb les Generals, la participació torna a baixar i no arriba al 65%. I ja a les últimes eleccions, el 2015, l'abstenció puja fins al 39%, situant per tant la participació total de la població amb dret a vot en el 61%, 5 punts per sota de les Eleccions Generals del mateix any.

[8] Les Eleccions Generals del 2011 van celebrar-se al mes d'Abril i les de 2015 al Març. Les Eleccions Parroquials s'han celebrat els dos anys amb posterioritat, ambdues al Desembre.

A la següent taula apareixen les dades de participació de les Eleccions Generals i Parroquials a partir de l'entrada en vigor de la Constitució de manera conjunta i la seva línia de tendència.

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades obtingudes a eleccions.ad

Com s'ha explicat amb anterioritat, pot observar-se com la participació a nivell parroquial és sempre inferior al de les Eleccions Nacionals, i com a partir del 2005 en el cas de les Eleccions Generals i del 2007 en les Comunals comença la forta i constant davallada de la participació.

El cens electoral, com es pot observa en les taules següents, ha augmentat constantment des de l'any 1993, multiplicant-se per més de 2,5 en tan sols 22 anys. Ha passat de 9.675 ciutadans amb dret a vot a les primeres Eleccions Generals l'any 1993 a 25.109 individus a les últimes de Desembre del 2015.

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades estretes de la web eleccions.ad

A les primeres eleccions post-constitucionals, l'any 1993, el nombre total de persones amb dret a vot era de 9.675. Els següents comicis duts a terme el 1997 el cens va incrementar-se fins als 10.837 individus (1162 més), quatre anys després el 2001 era de 13.342 (2.515 més). L'any 2005 el total del cens era de 10.032 persones (2690 més). Des del 2005 fins al 2009 és

quan augmenta més el nombre d'electors, 4.266 més arribant als 20298 en total. Dos anys després a les eleccions del 2011 el cens havia augmentat fins als 21.852 (1.555 més en dos anys) i a les últimes, a les Eleccions Generals de Març del 2015, el nombre total de ciutadans amb dret a vot era de 24512 (2.660 més)

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades de la web eleccions.ad

A nivell parroquial, a les primeres eleccions l'any 1995 després de l'aprovació de la Constitució el cens comptava amb 10.411 individus. Quatre anys després el 1999 el cens puja a 12.222 (1.811 més) i el 2003 arriba als 15.053 (2.831 més). Durant els quatre anys entre el 2003 i el 2007 és quan el nombre d'electors fa el creixement més gran, s'incrementa en 4.251 persones arribant a les 19.304. L'any 2011 coincidint ja amb les Eleccions Generals el cens és de 22381 persones en total (3.077 més) i als últims comicis el nombre total de ciutadans amb dret a vot era de 25.109 (2.728 més).

A la següent taula es veu la comparació entre el nivell de participació en les diferents Eleccions Generals i el nombre d'electors en el moment dels comicis.

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades de la web eleccions.ad

Fins a l'any 2005 la participació es manté per sobre del 80% mentre que el nombre d'electors augmenta en 6.357 individus, per tant les noves incorporacions al cens no varien significativament el percentatge total de participació, inclús la participació augmenta unes dècimes entre l'any 1993 i el 1997. A partir del 2005 és quan trobem la primera caiguda forta de la participació que coincideix amb l'augment més gran del cens. La participació baixa 5 punts percentuals i el cens s'incrementa en 4.266 individus. Des del 2009 fins al 2015 el cens continua augmentant encara que amb menor intensitat arribant als 24.512 electors i la participació electoral sembla aturar-se l'any 2011 però el 2015 torna a baixar amb força fins al 65,6%.

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades de la web eleccions.ad

En el cas de les Eleccions Comunals s'observa com a les Generals que fins als 3rs comicis (4t en el cas de les Generals) l'any 2003, la participació es manté, i en aquest cas també puja unes dècimes entre el 1999 i el 2003. El cens s'incrementa en 4.642 individus i com passava a nivell nacional tampoc varien el percentatge de participació. També com passa en les Eleccions Generals, quan l'increment del cens és més fort, del 2003 al 2007, és quan comença la davallada en la participació. En aquestes eleccions del 2007 respecte a les anteriors l'abstenció ha pujat quasi 6 punts i s'han incorporat al cens electoral 4.251 persones. Fins als comicis del 2015, la participació segueix baixant de manera molt pronunciada perdent 11,5 punts percentuals i el cens electoral segueix incrementant-se, encara que de manera no tan violenta en 5.805 individus.

Comicis electorals des de 1981 fins a 2015 a Andorra

Una vegada fetes les anàlisis detallades dels comicis tant de caràcter General com Parroquial abans i després de l'aprovació de la Constitució de 1993, a continuació es poden observar dues gràfiques completes amb totes les dades, que reflecteixen de manera simplement visual la progressió tant de la participació electoral com de l'augment del cens electoral durant totes les dates estudiades.

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de les dades del quadern Nº3 del CeDoC.

El nombre d'electors a Andorra en els últims 35 anys ha augmentat de manera considerable. Ha passat de tan sols 3.648 persones amb dret a vot l'any 1981 a 24.512 l'any 2015. Com es pot veure a la gràfica, aquest creixement ha estat de forma progressiva i constant.

La participació electoral presenta dades més interessants. Des de l'any 1995 l'abstenció se situa sempre al voltant del 20% però a partir dels comicis del 2005 comença una davallada sense precedent, on el 2015 va ser del 35% i amb una tendència i progressió que no fan intuí una recuperació de la participació ciutadana.

El creixement constant de l'electorat no sembla afectar directament a la participació electoral, almenys fins al 2005, ja que mentre aquest creix la participació es manté per sobre del 80%. L'augment de l'abstenció apareix en els últims 10 anys, i és on cal esbrinar la causa. Pot ser una qüestió relacionada amb les noves generacions, o de desafecció generalitzada. En tot cas cal destacar com és un fenomen relativament nou i possiblement en procés.

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de les dades del quadern Nº3 del CeDoC.

En el cas dels comicis a nivell Parroquial, òbviament el cens electoral s'ha incrementat de la mateixa manera que a nivell General. L'única diferència són les dates que hem pres a l'hora de configurar la gràfica, ja que fins a l'any 2011 les eleccions anaven alternant-se cada 2 anys.

Pel que fa a la participació, s'observa com fins a l'any 2003 fluctua entre el 75% i el 78%, excepte en els comicis de l'any 1987 on va arribar fins al 81,6%, percentatge semblant a les Generals. Com s'ha explicat anteriorment els Comicis Parroquials rebien menor participació que el Generals. A partir de l'any 2007, i com succeeix també a nivell nacional (en aquest cas a partir del 2005), l'abstenció electoral comença a pujar fins a arribar al 39% als comicis del 2015. I de la mateixa manera no sembla que aquest procés canviï de tendència sinó més aviat que s'agreugi en uns propers comicis.

Andorra a l'enquesta mundial de valors

Amb la intenció de conèixer millor la cultura, els costums i les opinions polítiques dels ciutadans andorrans amb dret a vot, a continuació apareix un breu resum de les dades de l'enquesta mundial de valors que es va fer a Andorra entre el novembre del 2005 i el febrer del 2006 i publicada més tard l'any 2009 en relació a: els sistemes polítics, la importància de viure en una democràcia, la valoració de la democràcia del país, l'interès en la política, la confiança en les institucions i en la participació en les darreres eleccions generals. L'anàlisi segueix el mateix ordre en el qual apareixen les dades al llibre i només s'ha tingut en compte la població andorrana major d'edat, és a dir, la població amb dret a vot.

Cal destacar que les dades van ser recollides fa gairebé 10 anys, i que tant el cens electoral com l'abstenció han augmentat significativament. Aquest estudi ens ofereix una fotografia d'un moment concret, que no ens serveix per treure conclusions o contestar hipòtesis, però sí que es pot aprofitar per conèixer de manera aproximada el context on apareix el fenomen de l'abstenció i de quina manera entenen i valoren els ciutadans les institucions i el sistema democràtic.

Sobre els sistemes polítics, es demanava l'opinió (bona o molt bona, dolenta o molt dolenta i Ns/Nc) en relació a diferent tipus de forma de governar un país.

Opinió respecte a diferents sistemes polítics

Sistema Polític	Bona o Molt bona	Dolenta o Molt dolenta	Ns/Nc	Base
Tenir un líder fort que no s'ha de molestar amb el Consell General ni eleccions	9,0%	88,8%	2,3%	276
Tenir experts i no un govern que prenguin decisions segons el que vegin millor per al país	58,8%	37,6%	3,6%	276
Tenir un govern militar	1,9%	96,8%	1,3%	276
Tenir un sistema polític democràtic	96,4%	2,3%	1,3%	276

Taula d'elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta mundial de valors.....

Quan es demana sobre tenir un líder fort per sobre de les institucions o els processos electorals, un 89% dels enquestats creuen que és una forma de govern dolenta o molt dolenta mentre que un 9% opino el contrari. Per altra banda, un 59% creu que tenir una tecnocràcia és una forma de govern bona o molt bona i un 38% que dolenta o molt dolenta. Sobre si tenir un govern militar és un bon sistema, quasi un 97% de la població Andorrana amb dret a vot creu que és un sistema dolent o molt dolent i per últim un 96% creu que tenir un sistema polític democràtic és una forma bona o molt bona. A partir d'aquests resultats es pot deduir que els

votants estan a favor de votar i que no toleren un sistema polític on no se'ls permeti exercir aquest dret, per tant, si l'abstenció és cada vegada més alta com hem vist en apartats anteriors no sembla que sigui causada per estar en desacord amb el sistema democràtic establert. Encara així, el fet que un 59% dels enquestats valori com bo o molt bo un sistema tecnòcrata, pot indicar un excés de confiança en les institucions i sobretots en els seus representants si consideren que el que fan és bo per al país.

La següent pregunta que se'ls feia als enquestats i que és d'interès per al present estudi és la importància que li donaven a viure en un país governat democràticament. Dels 276 enquestats amb dret a vot, valoren en una escala de l'1 al 10 la importància amb un 9,05. Per tant, està molt majoritàriament acceptat un sistema de governació definit pel dret a vot i on el poder emani del poble.

A continuació se'ls demanava que valoressin el sistema democràtic d'Andorra. La resposta es recollia en una escala de l'1 al 10, on 1 volia dir que Andorra estava governada de manera gens democràtica i 10 que ho estava de manera molt democràtica. La nota que obtenia el sistema democràtic andorrà entre tots els enquestats era de 5,37 i la dels andorrans amb dret a vot només unes dècimes per sobre, de 5,72. Rebre un aprovat tan just pot condicionar la decisió d'un individu d'anar o no a votar, ja que per exemple, i com hem vist anteriorment, pot considerar poc útil el seu vot, decidir no votar com a mètode de càstig o trobar-se en una situació de desencant i/o desafecció davant les institucions i els seus representants electes.

Un altre indicador que ens pot ajudar a conèixer les causes o motius que fan que els ciutadans s'abstinguin a l'hora d'anar a votar és si estan o no interessats en la política. Del total d'enquestats un 54% diu que està molt o bastant interessat, mentre que un 46% ho està poc o gens. Que poc més de la meitat de la població estigui interessada en la política pot condicionar el percentatge de participació i provocar, com estem veient als últims comicis tant Comunals com Generals, un alt nivell d'abstenció.

Una de les dades més interessants de l'enquesta mundial de valors feta Andorra en relació a les institucions i la política, és la confiança que afirmen tenir els ciutadans respecte a diferents organitzacions.

Nivell de confiança en les següents organitzacions			
Organitzacions	Molta o bastant	Poca o gens	Ns/Nc
Els sindicats	34,5%	62,6%	2,9%
El Consell General	43,5%	54,2%	2,3%
El Govern	35,2%	62,8%	2,0%
Els partits polítics	22,9%	76,4%	0,7%
Els funcionaris	43,6%	55,8%	0,6%
Les organitzacions mediambientals	64,8%	34,5%	0,7%
Les organitzacions de dones	69,1%	28,3%	2,6%
Les organitzacions caritatives o humanitàries	62,6%	36,8%	0,6%

Taula d'elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta mundial de valors.....

El percentatge d'electors que diuen tenir molta o bastant confiança en els sindicats no arriben al 35% mentre que un 63% diu que en té poca o gens. Respecte al del Consell General tampoc arriba al 50% el percentatge que diu que confia molt o força en ell (43,5%). El cas del Govern és encara més greu perquè poc més d'un terç dels enquestats (35,2%) diu que confia molt o bastant. Quan se'ls demana per la confiança respecte als partits polítics, el percentatge empitjora encara més, ja que només un 23% diu que hi confia molt o bastant. Amb els funcionaris la confiança puja bastant encara que tampoc arriba al 50% (44%). Fora de les organitzacions institucionals trobem les organitzacions mediambientals amb un 65% de ciutadans que diuen que els hi tenen molta o força confiança, les organitzacions de dones amb un 69% de la població que hi confia molt o bastant i les organitzacions caritatives o humanitàries, que tenen la confiança del 63% de la població enquestada amb dret amb vot.

Com es pot veure, les organitzacions de tipus no governamental com les mediambientals, de dones o la caritativa i/o humanitària, reben una major confiança per part de la ciutadania que altres organismes com el Govern, els partits polítics o el Consell General. Tal com ho explica el politòleg Ronald Inglehart (director de l'Enquesta Mundial de Valors), aquesta tendència de la ciutadania a ser més crítica i menys confiada en les institucions polítiques i a la vegada recolzar i confiar més en organitzacions mediambientals per exemple, és molt freqüent en la majoria de països occidentals. Els postmaterialistes donen la seguretat econòmica per suposada, fent d'aquesta manera, que les preocupacions de la població canviïn i puguin dirigir-se per exemple a la política o la qualitat de l'entorn físic i social. D'aquesta manera s'explica la paradoxa que la població de societats avançades democràticament siguin

més crítiques i mostrin nivells de satisfacció més baixos vers els seus sistemes polítics que països més pobres o inclús totalitaris.

L'última pregunta de l'enquesta mundial de valors feta a Andorra en relació a aquesta temàtica és la que més ens pot ajudar a comprendre el perfil de l'abstencionista. L'enquesta demanava si es va votar en les darreres Eleccions Generals. Òbviament el percentatge de participació no és interessant perquè a part de ser una aproximació (hi ha possibilitats de trobar individus tan reticents a votar que no vulguin tampoc deixar-se fer l'enquesta) des del cens electoral i el nombre de vots s'ha obtingut el percentatge exacte. Però si és interessant per poder analitzar, com acabem de dir, el perfil i les característiques dels votants.

		Va votar a les darreres eleccions Generals d'Andorra?			Total
		Sí	No	No contesta	Base
Total		78,1%	21,6%	,3%	276
Sexe	Home	78,3%	21,1%	,6%	140
	Dona	77,9%	22,1%	,0%	136
Edat	De 18 a 24 anys	44,1%	55,9%	,0%	32
	De 25 a 34 anys	83,8%	16,2%	,0%	78
	De 35 a 44 anys	79,4%	19,4%	1,2%	73
	De 45 a 54 anys	82,7%	17,3%	,0%	41
	De 55 a 64 anys	84,4%	15,6%	,0%	34
	65 o més anys	84,8%	15,2%	,0%	18
Nivell d'estudis	Primaris incomplets o sense estudis	74,7%	25,3%	,0%	4
	Primaris acabats o secundaris/FP incomplets	73,2%	25,9%	,9%	93
	Secundaris o Formació professional acabats	77,3%	22,7%	,0%	114
	Universitaris acabats	86,5%	13,5%	,0%	66
Ocupació	Propietaris, directius i comandamen intermedis	81,8%	18,2%	,0%	63
	Professionals, tècnics i similars	83,1%	16,9%	,0%	69
	Personal administratiu, del comerç, restauració i serveis	76,5%	22,7%	,8%	111
	Treballadors industria, construcció, no qualificats	60,2%	39,8%	,0%	22
	No treballa	74,8%	25,2%	,0%	11
Classe social subjectiva	Classe alta i mitjana-alta	84,6%	15,4%	,0%	115
	Classe mitjana-baixa	72,8%	26,4%	,8%	115
	Classe obrera i baixa	73,4%	26,6%	,0%	44
Autoposicionament esquerra-dreta	Esquerra	83,0%	17,0%	,0%	78
	Centreesquerra	74,3%	24,8%	,8%	104
	Centredreta	79,9%	20,1%	,0%	49
	Dreta	86,3%	13,7%	,0%	20
Religiositat	Una persona religiosa	73,1%	26,9%	,0%	116
	No es una persona religiosa	78,6%	21,4%	,0%	108
	Ateu	89,7%	10,3%	,0%	51

Taula d'elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta mundial de valors.

Com demostra la taula, no sembla existir una diferència significativa entre dones i homes, ja que el percentatge que diu que sí que va votar varia en 4 dècimes (78,3% els homes i 77,9% les dones).

En el cas de l'edat sí que s'observa una àmplia diferència entre franges, sobretot entre els més joves i la resta de grups d'edat. Dels enquestats entre 18 i 24 anys només el 44% afirma haver votat en les darreres Eleccions Generals mentre que a la resta de grups el percentatge oscil·la entre el 79% i el 85%, sent els de més edat els que menys percentatge d'abstenció presenten. Aquesta és una dada molt important, perquè els joves que han nascut a Andorra i per tant tenen dret a vot una vegada compleixen la majoria d'edat, són la causa principal de l'increment tan fort del cens. És a dir, que la possible causa de l'increment progressiu de l'abstenció en les darreres eleccions pot ser causada en part, per aquests nous votants, que amb un percentatge tan baix de participació electoral, incrementen el nombre d'individus al cens electoral però no formen part del col·lectiu de votants.

Si s'analitzen les dades creuades per nivell d'estudis, els ciutadans que menys voten són els que tenen estudis primaris acabats o secundaris incomplets (73%) seguits dels que no tenen cap estudi o primaris incomplets (75%). A continuació trobaríem als individus amb estudis secundaris o una Formació Professional acabada (77%) i per últim, com a grup de població amb major participació electoral, els que estan en possessió d'un títol universitari (86,5%).

En relació a l'ocupació, els ciutadans que menys afirmen anar a votar són els treballadors de la industria, la construcció i que ocupen feina que no requereixen qualificació (60%) seguits del personal administratiu, del comerç, restauració i serveis (76,5%). Per altra banda, els que més afirmen anar a votar són en primer lloc els professionals, els tècnics i similars (83%) i en segon lloc als propietaris, directius i comandaments intermedis (82%). Les persones que no treballen es troben entremig dels dos extrems (75%).

Si separem els individus per classe social subjectiva, els que creuen ser de classe alta i mitjana alta són els més participatius electoralment (85%), seguits dels individus de classe obrera i baixa (73,4%) i en darrer lloc trobem a la classe mitjana-baixa (72,8%).

Resultats de l'estudi

1- Resultats de la participació en les darreres Eleccions legislatives i comunals des de l'any 2007.

A l'enquesta es va demanar la participació en totes les eleccions que hi ha hagut a Andorra des de l'any 2007, amb la finalitat de veure quins perfils voten sempre, quins no han votat alguna vegada i quins perfils no han votat mai.

Com passa a altres enquestes postelectorals, el percentatge de persones que declaren que han votat és superior a les dades reals de participació. Aquesta diferència segurament té a veure pel fet que moltes persones que no han votat, han declinat participar en l'enquesta. De tota manera, i si comparem el perfil sociodemogràfic dels enquestats que han declarat que s'han abstingut amb les dades reals del cens electoral (analitzat en detall pel Departament d'Estadística del Govern d'Andorra), els resultats són molt similars, fet que dóna consistència a l'anàlisi del perfil dels abstencionistes a partir d'aquesta enquesta.

Va votar a les Eleccions Comunals de 2015?

	Freqüències	Percentatges
Total	**808**	**100**
Sí	628	77,7
No	120	14,8
No recorda/No sap	2	0,3
Encara no podia votar	57	7,0
No contesta	1	0,2

Va votar a les Eleccions Comunals de 2015?

	Freqüències	Percentatges	Percentatges oficials
Total	**748**	**100**	**100**
Sí	628	84,0	60,8
No	120	16,0	39,2

A les Eleccions Comunals del 2015 diu haver votat un 78% dels individus enquestats i un 15% diu no haver-ho fet. Un 7% encara no podia fer-ho ja sigui o per edat o per papers, un 0.3% no ho recorda o no ho sap i un 0,2% no vol contestar.

Va votar a les Eleccions Comunals de 2011?

	Freqüències	Percentatges
Total	**808**	**100**
Sí	620	76,7
No	70	8,7
No recorda/No ho sap	8	0,9
Encara no podia votar	109	13,5
No contesta	1	0,2

Va votar a les Eleccions Comunals de 2011?

	Freqüències	Percentatges	Percentatges oficials
Total	**690**	**100**	**100**
Sí	620	89,8	64,8
No	70	10,2	35.2

Quatre anys abans, el 2011, el total d'individus que diu haver votat baixa un punt situant-se en el 77%. Un 9% diu que no va votar i un 13,5% que no podia fer-ho encara. Un 1% diu que no ho recorda o no ho sap i un 0,2% no vol contestar.

Va votar a les Eleccions Comunals de 2007?

	Freqüències	Percentatges
Total	**808**	**100**
Sí	542	67,1
No	63	7,8
No recorda/No ho sap	19	2,3
Encara no podia votar	183	22,7
No contesta	1	0,2

Va votar a les Eleccions Comunals de 2007?

	Freqüències	Percentatges	Percentatges oficials
Total	**605**	**100**	**100**
Sí	542	89,6	72,3
No	63	10,4	27,7

Del total d'enquestats, l'any 2007 diuen haver votat en les Eleccions Comunals el 67%, el 8% no haver-ho fet i el 23% que no podia. Un 2% diu que no ho recorda o no ho sap i de nou un 0,2% no vol contestar.

El creuament de les dades de participació a les Eleccions Comunals per sexe no resulta significatiu, però sí per edats. Si observem la Taula 1 dels annexos veiem com el 2015 els que més diuen haver votat són els més grans amb un 87,5%, la participació descendeix a mesura que ho fa l'edat i per tant els que menys voten són els més joves en un 37% dels casos[9].

El fet que siguin els més joves els que menys voten pot tenir, a part que és un fenomen similar a altres països del nostre entorn i que intentarem analitzar al llarg del treball, un factor estructural com és que hi ha un elevat nombre d'ells que estudien fora del país i que per unes raons o altres no es desplacen a votar el dia dels comicis.

Si analitzem els resultats per nivell d'estudis, els anys 2015 i 2011 resulten significatius. En ambdós anys els individus amb estudis universitaris o superiors són els que més diuen participar (89,5% el 2015 i 85% el 2011) seguits de prop dels individus amb menor nivell d'estudis (84,5% i 83%). El col·lectiu que menys diu haver votat en ambdós casos són els que tenen estudis primaris o secundaris bàsics (70% i 71%).

Per nivell d'ocupació, el 2015 els individus que més diuen haver votat són les mestresses de casa en un 94% (cal remarcar que a l'enquesta només s'han recollit 16 casos amb aquesta ocupació) i els professionals, tècnics i similars en un 90% i els que menys són els treballadors no qualificats en un 53% (d'aquest col·lectiu només són 5 casos en total) i els aturats en un 60,5%. L'any 2011 els més participatius són de nou les mestresses de casa a més dels jubilats (90%) i els que menys un altre cop els treballadors no qualificats (41%) i els treballadors del comerç, hoteleria i serveis personals (61%). Els estudiants només diuen haver votat en un 11% dels casos però es debut a l'edat, de la mateixa manera que el 2007 el percentatge és del 0%. Aquest any -el 2007-, les més participatives tornen a ser les mestresses de casa (90%) i els jubilats (86%). I de manera contrària els menys participatius són els aturats (25%) i els treballadors no qualificats (41%). Cal tenir en compte com s'ha dit abans que amb el temps els individus van adquirint la nacionalitat i es van nacionalitzant, disminuint d'aquesta manera el percentatge de respostes "Encara no podia votar" i augmentant les de "Sí" i "No".

Per últim, quan creuem les dades per la nacionalitat dels pares, observem que en tots tres anys els que més voten són els fills de pares andorrans, seguits dels que només tenen un

[9] Cal remarcar que un 35% dels joves encara no podien votar quan van celebrar-se els comicis però si quan es va dur a terme l'enquesta. L'any 2011 succeeix el mateix però el percentatge de joves que podia votar baixa encara més havent-hi un 78% que el 2011 no podia votar. L'any 2007 passa a haver-hi un 100% de joves que no pot votar encara i els més grans tornen a ser els més participatius amb un 83% seguits dels de 40 a 54 anys (78%) i els de 25 a 39 anys (65%).[9]

dels dos progenitors amb aquesta nacionalitat, i en darrer lloc els que no tenen cap dels pares amb nacionalitat andorrana. De nou podem suposar sense poder concloure però, que el fet de tenir ambdós pares o un d'ells amb dret a votar provoca que la família es converteixi en un agent socialitzador en referència a la política i pugui transmetre costums com les d'anar a votar o d'informar als fills que d'altra banda, si cap dels dos progenitors pot votar, no succeiria. Una dada que podria recolzar aquesta hipòtesi és que els andorrans, segons l'última enquesta política realitzada, diuen està molt o bastant interessat en la política en un 44% dels casos i els no andorrans només en un 26%.

Va votar a les Eleccions Generals de 2015?

	Freqüències	Percentatges
Total	**808**	**100**
Sí	641	79,3
No	108	13,4
Encara no podia votar	57	7,1
No contesta	1	0,2

Va votar a les Eleccions Generals de 2015?

	Freqüències	Percentatges	Percentatges oficials
Total	**750**	**100**	**100**
Sí	641	85,5	65,6
No	108	14,5	34,4

A nivell nacional, als comicis més recents, l'any 2015, dels individus enquestats un 79% diu que va votar, un 13% que podia votar i no ho va fer, un 7% que encara no podia votar i un 0,2% no vol contestar.

Va votar a les eleccions Generals de 2011?

	Freqüències	Percentatges
Total	**808**	**100**
Sí	609	75,4
No	77	9,5
No recorda/No ho sap	12	1,5
Encara no podia votar	109	13,5
No contesta	1	0,2

Va votar a les eleccions Generals de 2011?

	Freqüències	Percentatges	Percentatges oficials
Total	**686**	**100**	**100**
Sí	609	88,8	74,1
No	77	11,2	25,9

L'any 2011 la participació dels enquestats baixa fins al 75%. Un 9,5% diu que podia votar però no ho va fer, un 13,5% no podia encara exercir el dret a vot, un 1,5% no ho recorda o no ho sap i de nou un 0,2% no vol contestar.

Va votar a les Eleccions Generals de 2009?

	Freqüències	Percentatges
Total	**808**	**100**
Sí	565	70,0
No	67	8,3
No recorda/No ho sap	19	2,3
Encara no podia	153	18,9
No contesta	4	0,5

Va votar a les Eleccions Generals de 2009?

	Freqüències	Percentatges	Percentatges oficials
Total	**633**	**100**	**100**
Sí	565	89,3	75,3
No	67	10,7	24,7

En darrer lloc, la participació en les Eleccions Generals del 2009 la participació registrada a l'enquesta és del 70%. Un 8,3% diu que no va votar i un 19% que encara no podia. Un 2% contesta que no ho recorda o no ho sap i un 0,5% no vol contestar.

Si creuem les dades anteriors per les variables sociodemogràfiques (veure Taula 2 dels annexos) podem veure com la participació en les eleccions Generals no resulta significativa si la creuem per sexe però si per edat i ocupació, i en el cas de l'any 2015 també per nivell d'estudis i nacionalitat dels pares. Si analitzem les diferències per franges d'edat, observem com al 2015 el col·lectiu que més diu haver votat és el de més edat (87,5%) i va reduint-se a la vegada que descendeix l'edat, de la mateixa manera que passava en el cas de les Comunals.

Aquest fenomen succeeix de nou el 2011 on els més grans diuen haver votat en un 86,5% i de nou el 2009 on el percentatge d'aquests baixa 4 punts fins al 82%.

Per nivell d'estudis, l'any 2015 tornem a trobar als individus amb major nivell d'estudis al capdavant de la participació amb un 90% seguits dels que tenen menor nivell d'estudis (83%), en tercer lloc als que tenen estudis secundaris superiors (75,5%) i en darrer lloc els que tenen estudis primaris o secundaris bàsics (72%).

Com també passa als comicis comunals, veiem com els individus amb major nivell d'estudis són els que més diuen haver votat i, a mesura que el seu nivell baixa, també o fa la seva participació. Aquest fenomen és similar al d'altres països, i tot i que s'hauria d'estudiar en profunditat, hi ha alguns teòrics que argumenten que el fet que a major nivell d'estudis major és la probabilitat de trobar una feina estable i d'aconseguir un cert nivell de vida i classe social que permeti als individus dirigir les seves preocupacions cap a la política. (Inglehart; 2005).

Si ens fixem en l'ocupació dels enquestats, l'any 2015 els que més diuen haver participat en les Eleccions Generals d'aquest any són les mestresses de casa (94%) seguides dels jubilats i el personal administratiu i similars (89%) i els que menys diuen haver-ho fet són els treballadors no qualificats (41%) i els estudiants (42%). Quatre anys abans, als comicis nacionals del 2011, els més participatius diuen ser els jubilats (89%) i els professionals, tècnics i similars i el personal administratiu i similars (87%), i de manera contrària, els que menys diuen haver participat van ser els estudiants amb un 12% (cal recordar que la principal causa és l'edat dels enquestats) i els treballadors no qualificats (41%). Per últim, l'any 2009 els enquestats amb major percentatge de participació van ser els directius, propietaris i comandaments intermedis (86%) i els que menys de nou els estudiants amb un 5% i els aturats amb un 36%. Remarcar de nou com s'ha fet en el cas de les Eleccions Comunals que l'opció de resposta "encara no podia votar" s'incrementa significativament a mesura que analitzem comicis més antics sobretot en el cas dels estudiants i els aturats.

Per finalitzar, l'última relació significativa és la de la nacionalitat dels pares l'any 2015. En aquest cas, els que més diuen haver votat amb un 87% de participació són els que tenen els dos pares de nacionalitat andorrana seguits dels que tenen només un d'ells andorrà (81%) i en tercer i darrer lloc apareixen els que tenen ambdós pares d'una nacionalitat diferent a l'andorrana amb un 75% de participació.

1.1 Creació del perfil “tipus de votant”

Com s’ha explicat amb anterioritat, un dels objectius del present treball, concretament el segon, és crear perfils dels votants i dels abstencionistes. A continuació s’ha fet la primera tipologia de perfil – tipus de votant- a partir dels quadres anteriors i les seves respostes.

Tipus de votant

	Freqüències	Percentatges
Total	**808**	**100**
Sempre ha votat	591	73,1
No ha votat 1 o més cops	103	12,7
Mai ha votat	60	7,4
Encara no ha pogut votar	53	6,6
No Contesta	1	0,2

Com es pot veure a la taula superior del total d’enquestats el 73% afirma haver votat sempre (Eleccions Comunals del 2015, 2011 i 2007 i Eleccions Generals del 2015, 2011 i 2009), un 13% s’ha abstingut almenys en una (i ha votat en una altra o més) i el 7% afirma diu no haver votat mai. Un altre 7% encara no ha pogut votar debut a l’edat, no tenir encara la nacionalitat o no tenir el passaport definitiu i un 0,2% -un cas- no vol contestar.

Tipus de votant

	Freqüències	Percentatges
Total	**754**	**100**
Sempre ha votat	591	78,4
No ha votat 1 o més cops	103	13,6
Mai ha votat	60	7,9

Si només fem l’anàlisi amb els individus que han pogut votar almenys 1 cop, observem com el 78% ha votat sempre, el 14% no ha votat almenys 1 cop i el 8% diu no haver votat mai poden fer-ho. Posteriorment es recullen un seguit de creuaments per diverses variables les quals han estat relacionades amb aquest últim quadre (on no apareixen els individus que encara no han pogut votar o han respost “no contesta”).

Una vegada creuat el perfil de la freqüència de vot per les variables sociodemogràfiques (veure taula 3 a annexos) veiem com per sexe les dones diuen votar sempre 8 punts per sobre dels homes (82,5% elles i 75% ells).

Per edats observem com els que més diuen votar sempre són els més grans (87,5%) i que a mesura que l'edat dels individus disminueix també ho fa el percentatge dels que sempre voten (84%, 70% i 55%). Per altra banda el 29% dels més joves afirma no haver votar mai a l'igual que un 10% dels de 25 a 39 anys.

Segons el nivell d'estudis dels individus enquestats, els que més diuen haver votat sempre són els que tenen el nivell d'estudis més elevat (85,5%) seguits dels que menor nivell d'estudis tenen(85%)[10]. A continuació trobem els que tenen estudis secundaris superiors (76% i en darrer lloc els individus amb estudis primaris o secundaris bàsics (71%). En aquest cas són els individus amb estudis secundaris bàsics els que més diuen no haver votat mai (15%).

Per nivell d'ocupació observem que els individus que més diuen haver votat sempre són les mestresses de casa i els jubilats (88%) i de manera contrària els aturats (50%) i els treballadors no qualificats (53%). Tornen a ser aquests els que en major proporció diuen no haver votat mai (47%) seguits dels treballadors del comerç, hoteleria i serveis personals (21%).

Per poder explicar millor i observar les diferències tan marcades que trobem a l'hora de creuar la freqüència de vot dels individus per la seva ocupació, a continuació podreu veure una taula on les ocupacions han estat agrupades en 3 grups: 1r sector[11], 2n sector[12] i població no activa[13].

% Horitzontals	Total	Sempre ha votat	No ha votat 1 o més cops	Mai ha votat
Total	**754**	**78,4**	**13,6**	**7,9**
Primer sector	**388**	83,3	12,9	3,8
Segon sector	**172**	62,5	18,6	18,9
Població no activa	**183**	84,4	9,4	6,3
No contesta	**11**	54,8	35,9	9,3

[10]La relació positiva entre el nivell d'estudis i votar sembla clara. En el cas de les persones "sense estudis o que no han acabat la primària" el seu percentatge tan alt de vot sembla que estigui més en relació amb l'edat d'aquestes persones, majoritàriament de més de 65 anys, que amb els seus estudis.

[11] Consta de directius i comandaments intermedis, professionals, tècnics i similars i personal administratiu i similar.

[12] Consta de treballadors del comerç, hoteleria i serveis personals, treballadors de la industria i similars, treballadors no qualificats i aturats.

[13] Consta de jubilats, mestresses de casa, estudiants i altres no ocupats.

Podem veure com els individus del primer sector diuen haver votat sempre 21 punts per sobre que els del segon sector, i aquests no haver votat mai 15 punts per sobre. Podem presentar la hipòtesi, a falta d'un estudi més específic, que els individus del segon sector poden tenir majors dificultats a l'hora d'anar a votar (horaris, diumenges lliures). I per altra banda, que les persones incloses en aquest sector amb pitjors condicions laborals se senti més allunyat de la política.

Finalment, si creuem les dades obtingudes amb la nacionalitat dels pares, són els fills amb tots dos pares andorrans els que més diuen haver votat sempre (88%), en segon lloc els que tenen un dels pares amb aquesta nacionalitat (79,5%) i en darrer lloc els que no tenen cap pare andorrà (72%). També són aquests últims els que diuen amb major freqüència no haver votat mai (11%).

2. Abstencionistes

2.1.-Raons per no votar

Per quina raó o raons no ha votat en alguna d'aquestes eleccions?

	Freqüències	Percentatges
Total	**151**	
Estava fora del país	47	31,2
No l'interessa i/o passa de la política	23	14,9
No ha pogut (treball, temps, malaltia d'un familiar, passaport caducat, malaltia, operació, invalidesa)	15	10,1
Cap candidatura i/o polític el/la convencia	13	8,5
Cap raó en especial, mandra, no ho sap	11	7,5
Es troba desencantat/da, sense motivació, decebut/da	8	5,2
No creu en la política	6	3,9
No vol votar	5	3,6
No considera necessari o important anar a votar	5	3,1
No li agrada la política i/o els polítics i el que fan	4	2,7
No creu en els partits i/o no els té confiança	4	2,5
Falta d'informació	2	1,4
Només hi havia 1 partit (Canillo)	1	0,5
Altres raons	5	3,0
No Contesta	5	3,3

*Multiresposta

A la pregunta “Per quina raó o raons no va votar en alguna d’aquestes eleccions?” les respostes més freqüents van ser en un 31% dels casos que es trobava fora del país, que no l’interessa la política o passa de la política (15%), que no va poder per raons externes a la seva voluntat com falta de temps, malaltia d’un familiar, per feina, tenir el passaport caducat, etc (10%). A continuació amb un 8,5% apareix l’opció de “Cap candidat i/o política el/la convencia, amb un 7,5% “Cap raó en especial, mandra, no ho sap” i amb un 5% que es troba desencantat, sense motivació i/o decebut. La resta de respostes representen un percentatge inferior al 5% del total.

El creuament de les raons per no votar amb sexe i nivell d’ocupació no surt significativa, però si ho és per edat (veure taula 4 a annexos). Els més joves contesten en major freqüència que estaven fora del país (37%) i que no els interessa i/o passen de la política (23%). Els individus compresos entre els 25 anys i els 39 responen les mateixes raons amb un 38% i 17% respectivament, de la mateixa manera que el col·lectiu de 40 a 54 anys amb un 31% i 10% respectivament. En el grup dels més grans veiem un canvi en el conjunt de les respostes

obtingudes mitjançant l'enquesta. En aquest cas, la resposta més freqüent ha sigut amb un 19% del total de respostes que "cap raó en especial, mandra, no ho sap" i de nou que estaven fora del país amb un 18% de respostes.

El fet que els més joves siguin els que més diuen no haver votat per haver estat fora del país pot estar motivat per altres raons i no només per la distància. Encara que només és una hipòtesi, el fet d'estar fora del país dificulta (i en alguns casos molt) que la campanya política els arribi, ja sigui a través de la radio, informatius o debats televisats, premsa escrita o simplement no hi siguin quan es duu a terme el porta a porta.

Si separem les dades per la nacionalitat dels pares (taula 7 dels annexos) observem com tant en el cas dels que tenen els dos pares andorrans com els no tenen cap pare de nacionalitat andorrana l'opció més resposta és que estaven fora del país amb un 35% i 30% respectivament. La segona opció més resposta en el cas dels primers es que es troben desencantat, sense motivació o decebuts (21%) i en el segon cas que no els interessa i/o passen de la política. Els individus amb un dels pares andorrans la opció més resposta és que no els interessa i/o passen de la política (28%)i la segona que estaven fora del país (24%).

A continuació s'ha realitzat l'agrupació de la segona tipologia de perfil, la dels abstencionistes. D'aquesta manera queda completat l'objectiu 2 del present treballs.

Agrupació dels abstencionistes per raons/motius.

Raó/ns exposada/es per l'abstencionista	1r pas agrupació	Agrupació final
Estava fora del país	Abstenció tècnica	Tècnic
No ha pogut (treball, temps, malaltia d'un familiar, passaport caducat, malaltia, operació, invalidesa)	Abstenció tècnica	Tècnic
Altres raons	Abstenció tècnica	Tècnic
Cap candidatura i/o polític el/la convencia	Falta d'opcions i/o falta de confiança	Actiu
Es troba desencantat/da, sense motivació, decebut/da	Desencantat/Ineficàcia del vot	Actiu
No creu en la política	No creu en la política/abstenció com a càstig	Actiu
No vol votar	No creu en la política/abstenció com a càstig	Actiu
No li agrada la política i/o els polítics i el que fan	Falta d'opcions i/o falta de confiança	Actiu
No creu en els partits i/o no els té confiança	Falta d'opcions i/o falta de confiança	Actiu
Només hi havia 1 partit (Canillo)	Falta d'opcions i/o falta de confiança	Actiu
No l'interessa i/o passa de la política	Desinterès	Passiu
Cap raó en especial, mandra, no ho sap	Desinterès	Passiu
No considera necessari o important anar a votar	Desinterès	Passiu
Falta d'informació	Falta d'informació	Passiu
No Contesta	No contesta	No contesta

Com pot observar-se a la taula anterior s'ha procedit a una agrupació en dos passos a partir de teoria ja existent i descrita a la metodologia i objectius del present treball.

S'ha fet una primera agrupació a partir d'uns perfils clàssics on trobem els següents grups: abstenció tècnica, falta d'opcions i/o falta de confiança, desencantat / ineficàcia del vot, no creu en la política/abstenció com a càstig, desinterès i falta d'informació. A continuació s'han reagrupat en 3 grups: abstencionistes tècnics, actius i passius per tal de facilitar els creuaments i l'entesa dels resultats.

Tipus d'abstencionista

	Freqüències	Percentatges
Total	**146**	**100**
Tècnic	65	44,1
Actiu	41	27,7
Passiu	40	27,3
No contesta	1	0,9

D'aquesta manera podem veure com d'abstencionistes tècnics hi ha un 44%, d'actius un 28% i de passius un 27%. La taula amb les dades creuades per les variables sociodemogràfiques pot trobar-se als annexos (Taula 12).

Com s'ha comentat a l'apartat d'objectius, cal recordar que en el cas dels abstencionistes tècnics, seva abstenció pot venir motivada de forma voluntària o involuntària. Ens referim a la possibilitat que un abstencionista declarat tècnic, pot tenir unes altres motivacions al darrere per no votar.

Tipus d'abstencionista creuat per tipus de votant

% Horitzontals	Total	No ha votat 1 o més cops	Mai ha votat
Total	**145**	**62,4**	**37,6**
Tècnic	**65**	80,0	20,0
Actiu	**41**	52,7	47,3
Passiu	**38**	41,8	58,2
No contesta	**1**	100,0	0,0

Si creuem els dos perfils, veiem com el 80% dels abstencionistes tècnics no ha votat 1 o més cops (això vol dir que si ha votat en algun moment) el que correspon a no votar per estar fora del país o per algun problema extern a la seva voluntat. L'altre 20% que diu no haver votat mai pot haver-hi una part de joves estudiant i residint a fora que fa poc temps que poden votar i no han pogut fer-ho per aquesta raó. Entre actius i passius s'observa com els primers són més nombrosos (53%) els que diuen no haver votat un cop o més i els segons els que afirmen no haver votat mai (58%).

2.2.-Factors que haguessin motivat a acudir a les urnes.

Quina raó o raons creu vostè que l'hagués motivat a votar quan no ho va fer?

	Freqüències	Percentatges
Total	**85**	
Confiança en els polítics i que diguessin la veritat i compleixin el que diuen	15	18,1
Gent nova, altres polítics	8	9,6
Canviar i millorar els programes electorals	7	8,4
Cap raó i/o motiu	7	7,8
Més motivació	5	6,4
Que els polítics mirin per la ciutadania	5	6,3
Que els polítics siguin més propers al poble i informin més	5	5,6
Que els polítics treballin més	3	4,0
No segueix la política, no l'interessa o desencanto	3	3,8
Repartir millor les ajudes i igualtat social	3	3,7
No sabia quin partit votar o cap l'interessava	3	3,5
Que la política fos de veritat	2	2,6
No li agrada la política o el que fan els polítics	2	1,9
Votar per correu i facilitar tràmits per votar des de fora	2	2,6
Que tothom pogués participar més	2	2,4
Una oposició raonable	1	1,1
Altres	5	6,1
No ho sap	8	9,5

Quan es demana als enquestats que s'han abstingut almenys en uns comicis, siguin Generals o Comunals, quina raó o raons els hagués motivat a votar, la resposta més freqüent és poder confiar més en els polítics, que diguessin la veritat i compleixin les seves promeses en un 18% dels casos. En segon lloc, amb un 10% els enquestats diuen que una renovació política els hauria motivat a votar. A continuació trobaríem que es canviessin i milloressin els programes electorals (8%), cap motiu i/o raó els hagués fet anar a votar (8%), més motivació simplement (6%), que els polítics miressin més per la ciutadania (6%) i que els polítics fossin més propers a la ciutadania, tinguessin més relació i informessin mes del que fan (6%). Després trobem un seguit de raons que se situen per sota el llindar de 5%. I per últim gairebé 1 de cada 10 (9,5%) diu no saberquè el motivaria a anar a votar.

Poden veure's les raons creuades per les variables sociodemogràfiques als annexos. Taules 10 i 11.

3-Relacions entre perfils i variables

A continuació es creuaran els perfils –tipus de votant i d'abstencionista- per diferents variables amb la intenció de donar explicació a les raons i motivacions que han fet que una part dels enquestats no hagi anat a votar. Aquest punt respon a l'objectiu 3 del present treball, detallat a l'apartat d'objectius.

3.1.-Variables relacionades amb factors psicològiques

A l'apartat 3.1. apareixen els creuament per les variables psicològiques. (Variables de caire més individualista i relacionades directament amb la persona)

Perfil de votant creuat per l'interès per la política:

% Horitzontals	Total	Sempre ha votat	No ha votat 1 o més cops	Mai ha votat
Total	**754**	**78,4**	**13,6**	**7,9**
Molt	**78**	92,7	7,3	0,0
Bastant	**259**	84,0	12,3	3,7
Poc	**270**	78,4	13,6	8,0
Gens	**145**	61,5	18,7	19,8
No contesta	**2**	29,8	70,2	0,0

Perfil d'abstencionista creuat per l'interès per la política

	Total	Perfil		
% Horitzontals		Tècnic	Actiu	Passiu
Total	**146**	**44,1**	**27,7**	**27,3**
Molt	**4**	86,6	13,4	0,0
Bastant	**31**	66,4	21,4	12,2
Poc	**55**	55,2	13,8	28,7
Gens	**55**	18,3	47,0	34,7
No contesta	**1**	0,0	0,0	100,0

-Existeix una relació directa entre el grau d'interès dels ciutadans i el fet de votar sempre, mai o de manera ocasional.

·A mesura que l'interès descendeix també ho fa la freqüència amb la qual diuen haver votat sempre.

·Tant en el cas dels individus que no han votat 1 o més cops com en el dels que no han votat mai, a mesura que l'interès per la política baixa s'incrementa el percentatge d'individus en aquests dos grups.

-Un 61,5% dels individus que diuen que la política no els interessa gens voten sempre. Responen al perfil de votant passiu. És a dir, que segurament entenen el vot com a obligació.
- Els abstencionistes que els interessa molt la política són clarament de perfil tècnic. Conforme baixa l'interès a la política augmenta el perfil actiu i el passiu.

Perfil de votant creuat per el <u>grau de confiança que diuen tenir els individus en els polítics andorrans</u>.

	Total			
Freqüències		**Sempre ha votat**	**No ha votat 1 o més cops**	**Mai ha votat**
Total	**754**	**591**	**103**	**60**
Mitjana	**4,978**	5,067	4,540	4,869
Desviació	**2,219**	2,121	2,501	2,555

Perfil d'abstencionista creuat per el <u>grau de confiança que diuen tenir els individus en els polítics andorrans</u>.

	Total	Perfil			
Freqüències		**Tècnic**	**Actiu**	**Passiu**	**No contesta**
Total	**146**	**65**	**41**	**40**	**1**
Mitjana	**4,524**	5,363	3,304	4,553	1,000
Desviació	**2,615**	2,009	2,965	2,609	0,000

-La confiança global dels votants no arriba a un 5.
-Els abstencionistes actius (hi ha un discurs a darrere per justificar la seva abstenció i per tant tenen una actitud més crítica davant en sistema) desconfien molt més en els polítics andorrans que els passius o els tècnics.

Perfil de votant creuat per ideologia

	Total			
% Horitzontals		Sempre ha votat	No ha votat 1 o més cops	Mai ha votat
Total	**754**	**78,4**	**13,6**	**7,9**
Esquerra o extrema esquerra	148	75,5	14,7	9,9
Centre esquerra	91	82,3	15,4	2,3
Centre	165	81,7	14,8	3,6
Centre Dreta	63	87,5	8,4	4,0
Dreta o extrema dreta	56	91,5	3,3	5,2
Apolític/a	107	60,6	19,2	20,2
Ns/Nc	123	79,6	12,2	8,2

Perfil d'abstencionista creuat per ideologia

	Total	Perfil			
% Horitzontals		Tècnic	Actiu	Passiu	No contesta
Total	**146**	**44,1**	**27,7**	**27,3**	**0,9**
Esquerra o extrema esquerra	32	37,4	36,5	26,1	0,0
Centre esquerra	14	61,2	19,8	19,0	0,0
Centre	26	53,7	25,2	16,1	5,0
Centre Dreta	7	65,9	0,0	34,1	0,0
Dreta o extrema dreta	5	39,1	12,2	48,7	0,0
Apolític/a	39	31,2	35,9	32,9	0,0
Ns/Nc	24	49,1	21,0	30,0	0,0

-Com més conservadors es defineixen els votants major és el percentatge d'ells que afirmen votar sempre.
-Un 60% dels individus que es defineixen apolítics afirma haver votat sempre, responent així en part al perfil de votant passiu.
-Els abstencionistes d'esquerrers són sensiblement més actius que els de dretes, és a dir, que són més crítics amb la política quan no voten. Els perfils tècnic i passiu no tenen una relació clara amb l'escala ideològica esquerra-dreta.

Perfil de votant creuat per <u>confiança en diferents organitzacions i institucions</u>

	Total			
% Horitzontals		**Sempre ha votat**	**No ha votat 1 o més cops**	**Mai ha votat**
Total	**754**	**78,4**	**13,6**	**7,9**
Confiança en els sindicats				
Mitjana	**3,981**	3,871	4,594	4,007
Desviació	**2,535**	2,486	2,646	2,797
Confiança en la policia				
Mitjana	**6,840**	6,834	7,073	6,523
Desviació	**2,205**	2,173	2,243	2,429
Confiança en el Consell General				
Mitjana	**5,788**	5,794	5,861	5,575
Desviació	**2,129**	2,094	2,080	2,614
Confiança en el Govern				
Mitjana	**5,388**	5,388	5,294	5,562
Desviació	**2,337**	2,266	2,645	2,499
Confiança en els Partits Polítics				
Mitjana	**4,872**	4,980	4,445	4,504
Desviació	**2,139**	2,024	2,401	2,686
Confiança en els Coprínceps				
Mitjana	**4,763**	4,804	4,482	4,866
Desviació	**2,819**	2,818	2,675	3,107

-De les diferents organitzacions i institucions en la que més confien els ciutadans és en la policia.
- No hi ha una relació clara entre el fet de votar i la valoració d'aquestes institucions, tot I que les persones que no han votat 1 o més cops són una mica més crítics que els que sempre o els que mai han votat.

Perfil d'abstencionista creuat per confiança en diferents organitzacions i institucions

	Total	Perfil			
Freqüències		**Tècnic**	**Actiu**	**Passiu**	**No contesta**
Total	**146**	**65**	**41**	**40**	**1**
Confiança en els sindicats					
Mitjana	**4,357**	4,924	3,910	3,924	
Desviació	**2,781**	2,527	3,068	2,783	
Confiança en la policia					
Mitjana	**6,955**	7,306	6,863	6,433	9,000
Desviació	**2,261**	1,943	2,757	2,157	
Confiança en el Consell General					
Mitjana	**5,668**	6,285	4,971	5,293	5,000
Desviació	**2,348**	2,011	2,579	2,502	
Confiança en el Govern					
Mitjana	**5,348**	6,026	4,242	5,336	2,000
Desviació	**2,697**	2,600	2,945	2,277	0,000
Confiança en els Partits Polítics					
Mitjana	**4,439**	5,046	3,444	4,441	2,000
Desviació	**2,587**	2,617	2,416	2,462	0,000
Confiança en els Coprínceps					
Mitjana	**4,651**	5,345	3,652	4,472	5,000
Desviació	**2,787**	2,841	2,388	2,870	

-La policia és qui rep un nivell de confiança major tant per part dels votants com dels abstencionistes.
-Els sindicats i els partits polítics són els que menys confiança reben per part dels abstencionistes.
-Els abstencionistes passius diuen confiar més en totes les institucions polítiques i en els sindicats que els actius.

Perfil de votant creuat per nivell d'integració al país

	Total			
% Horitzontals		Sempre ha votat	No ha votat 1 o més cops	Mai ha votat
Total	**754**	**78,4**	**13,6**	**7,9**
Molt integrat/da	**640**	80,2	12,5	7,3
Bastant integrat/da	**99**	72,5	16,1	11,3
Poc o gens integrat/da	**14**	40,1	46,6	13,3
No contesta	**1**	40,0	60,0	0,0

Perfil d'abstencionista creuat per nivell d'integració al país

	Total	Perfil			
% Horitzontals		Tècnic	Actiu	Passiu	No contesta
Total	**146**	**44,1**	**27,7**	**27,3**	**0,9**
Molt integrat/da	**114**	42,2	25,6	31,0	1,1
Bastant integrat/da	**24**	56,1	31,1	12,8	0,0
Poc o gens integrat/da	**7**	28,2	53,1	18,7	0,0
No contesta	**1**	100,0	0,0	0,0	0,0

-Existeix una relació directa entre el nivell d'integració al país dels ciutadans i el fet de votar sempre, mai o de manera ocasional.

·A mesura que el nivell d'integració descendeix també ho fa la freqüència amb la qual diuen haver votat sempre.

·Tant en el cas dels individus que no han votat 1 o més cops com en el dels que no han votat mai, a mesura que el nivell d'integració baixa s'incrementa el percentatge d'individus en aquests dos grups.

Perfil de votant creuat per <u>si participa o no en una organització o associació</u>

	Total			
% Horitzontals		Sempre ha votat	No ha votat 1 o més cops	Mai ha votat
Total	**754**	**78,4**	**13,6**	**7,9**
Sí	**185**	89,0	8,1	2,9
No	**566**	75,1	15,3	9,6
No contesta	**2**	29,8	70,2	0,0

Perfil d'abstencionista creuat per <u>si participa o no en una organització o associació</u>

	Total	Perfil			
% Horitzontals		Tècnic	Actiu	Passiu	No contesta
Total	**146**	**44,1**	**27,7**	**27,3**	**0,9**
Sí	**12**	66,4	22,9	10,7	0,0
No	**133**	42,6	27,4	29,0	1,0
No contesta	**1**	0,0	100,0	0,0	0,0

-Existeix una relació directa entre participar en organitzacions o associacions i el fet de votar sempre, mai o de manera ocasional.

·Els ciutadans que diuen participar en organitzacions o associacions afirmen votar sempre 14 punts per sobre dels quals diuen que no.

·De manera contrària els altres dos col·lectius augmenten quan la resposta és no participar.

-Això pot ser causat perquè les persones més actives políticament també tenen més tendència a participar en associacions o organitzacions i per altra banda el fet de pertànyer a aquests tipus de col·lectius proporciona multitud de relacions socials i converses que poden animar als ciutadans a anar a votar.

Perfil de votant creuat per <u>lloc de naixement. Sí va néixer a Andorra o No va néixer a Andorra</u>.

	Total			
% Horitzontals		Sempre ha votat	No ha votat 1 o més cops	Mai ha votat
Total	**754**	**78,4**	**13,6**	**7,9**
Sí	**492**	78,1	13,4	8,5
No	**260**	79,3	13,7	7,0
No contesta	**1**	0,0	100,0	0,0

Perfil d'abstencionista creuat per <u>lloc de naixement. Sí va néixer a Andorra o No va néixer a Andorra</u>

	Total	Perfil			
% Horitzontals		Tècnic	Actiu	Passiu	No contesta
Total	**146**	**44,1**	**27,7**	**27,3**	**0,9**
Sí	**103**	44,0	30,5	24,2	1,3
No	**42**	45,8	21,8	32,4	0,0
No contesta	**1**	0,0	0,0	100,0	0,0

*El lloc de naixement correspon a una variable de naturalesa sociodemogràfica.

-Els votants no nascuts a Andorra diuen votar sempre lleugerament per sobre que els nascuts al país.
-Els abstencionistes nascuts a Andorra són més actius i de manera contrària més passius els nascuts fora.
-Els resultats d'aquest creuament coincideixen amb dades ofertes pel Departament d'Estadística de Govern a partir del censos de població i electorals.

3.2.-Variables relacionades amb factors polítics

Al següent apartat- el 3.2.-trobem els creuaments tant del perfil de votant com d'abstencionista per les variables sociodemogràfiques. (Factors que influeixen sobre les decisions i opinions dels individus però són externs a les seves accions)

Perfil de votant creuat per <u>l'opinió que tenen els enquestats de la situació política d'Andorra en General.</u>

	Total			
% Horitzontals		**Sempre ha votat**	**No ha votat 1 o més cops**	**Mai ha votat**
Total	**754**	**78,4**	**13,6**	**7,9**
Bona o molt bona	**137**	76,4	14,7	9,0
Ni bona ni dolenta	**364**	79,9	11,5	8,6
Dolenta o molt dolenta	**235**	76,9	17,4	5,7
No contesta	**17**	82,8	0,0	17,2

Perfil d'abstencionista creuat per <u>l'opinió que tenen els enquestats de la situació política d'Andorra en General.</u>

	Total	Perfil			
% Horitzontals		**Tècnic**	**Actiu**	**Passiu**	**No contesta**
Total	**146**	**44,1**	**27,7**	**27,3**	**0,9**
Bona o molt bona	**29**	67,4	11,5	21,1	0,0
Ni bona ni dolenta	**62**	46,1	20,5	33,3	0,0
Dolenta o molt dolenta	**52**	31,2	45,3	21,1	2,5
No contesta	**3**	0,0	29,7	70,3	0,0

-Dels abstencionistes que diuen que la situació política d'Andorra és dolenta o molt dolenta un 43% són actius. Que els abstencionistes actius siguin més crítics que els passius amb les institucions provoca que tinguin una pitjor impressió de la situació.

Perfil de votant creuat per satisfacció amb el funcionament de la democràcia

	Total			
% Horitzontals		Sempre ha votat	No ha votat 1 o més cops	Mai ha votat
Total	**754**	**78,4**	**13,6**	**7,9**
Molt o bastant satisfet/a	**282**	77,3	14,6	8,2
Ni satisfet/a ni insatisfet/a	**165**	81,9	10,6	7,5
Poc o gens satisfet/a	**293**	77,4	14,6	8,0
No contesta	**12**	82,7	10,3	7,0

Perfil d'abstencionista creuat per satisfacció amb el funcionament de la democràcia

	Total	Perfil			
% Horitzontals		Tècnic	Actiu	Passiu	No contesta
Total	**146**	**44,1**	**27,7**	**27,3**	**0,9**
Molt o bastant satisfet/a	**58**	58,1	13,3	28,6	0,0
Ni satisfet/a ni insatisfet/a	**27**	44,2	33,8	22,0	0,0
Poc o gens satisfet/a	**61**	29,6	39,4	28,9	2,1
No contesta	**1**	100,0	0,0	0,0	0,0

-Els abstencionistes actius són més crítics davant les institucions i són els que menys satisfets estan amb el funcionament de la democràcia.

Perfil de votant creuat per la importància que li donen els individus al fet d'anar a votar

	Total			
% Horitzontals		Sempre ha votat	No ha votat 1 o més cops	Mai ha votat
Total	**754**	**78,4**	**13,6**	**7,9**
Molt	**465**	87,1	9,8	3,3
Bastant	**202**	73,6	16,2	10,2
Poc	**47**	55,3	22,6	22,0
Gens	**29**	26,0	31,4	42,6
No contesta	**10**	38,8	48,5	12,7

Perfil d'abstencionista creuat per la importància que li donen els individus al fet d'anar a votar

	Total	Perfil			
% Horitzontals		Tècnic	Actiu	Passiu	No contesta
Total	**146**	**44,1**	**27,7**	**27,3**	**0,9**
Molt	**52**	62,0	9,0	26,5	2,5
Bastant	**48**	42,5	27,4	30,1	0,0
Poc	**20**	28,0	37,5	34,5	0,0
Gens	**20**	31,3	58,4	10,3	0,0
No contesta	**6**	0,0	57,2	42,8	0,0

-Existeix una relació directa entre la importància que li donen els individus al fet d'anar a votari el fet de votar sempre, mai o de manera ocasional.

·A mesura que la importància donada al vot descendeix també ho fa la freqüència amb la qual diuen haver votat sempre.

·Tant en el cas dels individus que no han votat 1 o més cops com en el dels que no han votat mai, a mesura que la importància donada baixa s'incrementa el percentatge d'individus en aquests dos grups.

-Els abstencionistes actius són els més crítics en relació a la importància del vot. Són els mateixos que opinen negativament sobre el funcionament de la democràcia, per tant si el sistema no es just o democràtic votar no és tan important ni decisiu.

Bibliografia:

Abitbol, P., & Botero, F. (2005). *Teoría de elección racional: estructura conceptual y evoluciónreciente*. Red Colombia Internacional.

Anduiza, E., & Bosch, A. (2004). Comportamientopolítico y electoral Ariel Ciencia Política.

Arcaya, Ó. G. (2001). Democracia y razón pública en torno a John Rawls. *EstudiosPúblicos*, (81).

Baralt, C. P. (2006). Enfoques teórico-metodológicos en el estudio de la participación electoral. *Cuestionespolíticas*, *22*(37).

Barreiro, B. (2001). *Los determinantes de la participación en las eleccionesespañolas de marzo de 2000: el problema de la abstención en la izquierda*. Instituto Juan March de Estudios e Investigaciones.

Batalla, J., Iglesias M., Micó, J., & Casals, M. (2009) *Andorra a l'enquesta mundial de valors.* Principat d'Andorra. Pagès.

Biesca, A. P. (1896). El deber del sufragio y el voto obligatorio. *Revista general de legislación y jurisprudencia*, *44*(88), 229-244.

Boix, C., & Riba, C. (2000). Las bases sociales y políticas de la abstención en las elecciones generales españolas: recursos individuales, movilizaciónestratégica e institucioneselectorales. *Reis*, 95-128.

Bunge, M. (1995). Pobreza de la teoría de la elección racional. *Revista de Filosofía (Universidad de Chile)*, (XLV-XLVI), 7-26.

Conde, M. R. B. (2008). Las elecciones al Parlamento Europeo como comicios de segundoorden: estudio de la cobertura informativa en televisión (1999-2004). *Estudios sobre el mensajeperiodístico*, (14), 15-31.

Nicolás, D.J. (1981). El abstencionismo electoral.

Downs, A. (1957). Aneconomictheory of politicalaction in a democracy. *Thejournal of politicaleconomy*, 135-150.

Escribano, J. J. G. (1998). *El poder ausente: un análisis de la abstención electoral en la Región de Murcia*. EDITUM.

Flickinger, R. S., &Studlar, D. T. (1992). Thedisappearingvoters? Exploringdecliningturnout in Western Europeanelections. *WestEuropean Politics*,*15*(2), 1-16.

Font Fàbregas, J., & Fontcuberta Rueda, P. (1990). Participación política" versus" participación electoral.

Font, J. (1995). La abstención electoral en España: certezas e interrogantes. *Reis: Revista española de investigacionessociológicas*, (71), 11-40.

Gibert, J. R. M. (1984). Niveles, fluctuaciones y tendencias del abstencionismo electoral en España y Europa. *Reis*, (28), 223-242.

Goel, L. M. M., &Milbrath, L. (1977). PoliticalParticipation. *HowandWhyPeople get involved*.

González, S. M. (1998). De la apatía a la participación: La evolución de la abstención en las eleccionesautonómicas de Galicia (1981-1997). *Sociológica: Revista de pensamiento social*, (3), 39-68.

Guerra, L. L. (1978). Abstencionismo electoral en contextos no democráticos y de transición: el caso español. *Reis*, (2), 53-69.

Hualde, J. M. A. (1995). Evolución de la abstención electoral en España: 1976-1990. In *ComportamientoPolítico y electoral* (pp. 3-18). Centro de InvestigacionesSociológicas (CIS).

Justel, M. (1990). Panorámica de la abstención electoral en España. *Revista de EstudiosPolíticos*, (68), 343-396.

Justel, M. (1995). Composición y dinámica de la abstención electoral en España. In *Comportamientopolítico y electoral* (pp. 19-50). Centro de InvestigacionesSociológicas (CIS).

Justel, M. (1995). *La abstención electoral en España, 1977-1993*.

Kerpel, B. M. (1994). Elección racional y voto estratégico: Algunasaplicaciones para el caso mexicano. *Política y gobierno*, *1*(2), 309-344.

Linz, J. J., & Montero, J. R. (Eds.). (1986). *Crisis y cambio: electores y partidos en la España de los añosochenta*. Centro de estudiosconstitucionales.

Lipset, S. M., &Bendix, R. (1991). *Social mobility in industrial society*. TransactionPublishers.

Mario, B. (1995). Sistemas sociales y filosofía. *Editorial Sudamericana SA. Buenos Aires. Argentina*.

Mateos, A., & Moral, F. (2006). *El comportamiento electoral de los jóvenesespañoles*. Instituto de la Juventud.

Micó, G. A., & Mas, M. A. M. (2011). *El abstencionismo electoral en la Comunidad Autónoma de las Illes Balears* (Doctoral dissertation, Tesis doctoral). Palma de Mallorca, España: Universitat de ses Illes Balears).

Montero, J. R. (1981). Una nota introductoria sobre los tipos de abstención y la movilidad de los abstencionistas. *ESE, Estudis Electorals/7, cit*, 73-93.

Montero, J. R., &Pallarés, F. (1992). *Los estudioselectorales en España: un balancebibliográfico*. Barcelona: Working Paper 49, ICPS.

Muñoz, J., Boso, À., & Pallarès, F. (2005). Nationalization of Party Systems TheSpanishcase (1979-2004). In *7th Congress of theAsociación Española de Ciencia Política, Madrid*.

Norris, P., &Reif, K. (1997). Second–orderelections. *EuropeanJournal of PoliticalResearch*, *31*(1), 109-124.

Olabuénaga, J. I. R., Torrado, T. L. V., &Vieytez, E. J. R. (1998). *Sociología electoral vasca* (Vol. 18). Universidad de Deusto.

Pallarés, F., Bosso, A., & Muñoz, J. (2004). Las elecciones generales de 2004 en España. *Instituto de Derecho Público, Informe ComunidadesAutónomas*.

Pateman, C. (1970). Participationanddemocracytheory. *CambridgeMass*.

Pizzorno, A. (1989). Algúnotro tipo de alteridad: una crítica a las teorías de la elección racional. *Sistema. Revista de CienciasSociales*, (88), 27-42.

Quintana, E. G. (1993). Participació política a Andorra. *Quaderns del CeDoC.* Barcelona. Centre Documental de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona. Quadern nº3.

Riba, C. (2000). Voto dual y abstención diferencial. Un estudio sobre el comportamiento electoral en Cataluña. *Reis*, 59-88.

Roma, J. L. H. (1999). *Evolución política de Andorra:(1931-1939)*. Universidad de Málaga.

Romero, R., Las Heras, J. M. M. L., Lee, R. D. J., Lee, R. W. R. D., Johnson, R. W., Mundial INTITUTIONAL, B., ... &Vitale, D. (2005). Democracia participativa, una utopía en marchare,

flexiones, experiencias y un análisis del caso porteño. In *Revista del CLAD. Reforma y Democracia, no. 33 (2005 oct.), p. 147-180* (No. 323.21 323.04). e-libro, Corp.

Schmitt, H. (2006). Las elecciones al Parlamento Europeo de junio de 2004:¿siguensiendo de segundoorden? *Elecciones y comportamiento electoral en la España multinivel, Madrid, Centro de InvestigacionesSociológicas*, 199-222.

Sen, A. (1986). Los tontosracionales: una crítica de los fundamentosconductistas de la teoríaeconómica. *Hahn, Frank y Martin Hollis [comps.], Filosofía y teoríaeconómica, México: Fondo de Cultura Económica*.

Tingsten, H. (1937). *Politicalbehavior: Studies in electionstatistics* (No. 7). PS King.

Verba, S., &Nie, N. H. (1972). *Participation in America*. Harper &Row.

4-Annexes

Taula 1: Percentatge de participació a les Eleccions Comunals creuat per sexe, edat, nivell d'estudis i d'ocupació i nacionalitat dels pares.

% Horitzontals	Total	COMUNALS 2015					COMUNALS 2011					COMUNALS 2007				
		Sí	No	Encara no podia votar	No recorda/ No sap	NC	Sí	No	Encara no podia votar	No recorda/ No ho sap	NC	Sí	No	Encara no podia votar	No recorda/ No ho sap	NC
Total	**808**	**77,7**	**14,8**	**7,0**	**0,3**	**0,2**	**76,7**	**8,7**	**13,5**	**0,9**	**0,2**	**67,1**	**7,8**	**22,7**	**2,3**	**0,2**
SEXE																
Home	**436**	76,2	16,2	7,2	0,4	0,0	75,3	9,8	13,7	1,2	0,0	65,8	9,4	22,3	2,5	0,0
Dona	**372**	79,3	13,3	6,9	0,2	0,4	78,3	7,4	13,3	0,6	0,4	68,6	5,8	23,1	2,0	0,4
EDAT																
De 18 a 24 anys	**89**	37,1	26,9	35,1	1,0	0,0	13,2	7,8	78,0	1,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
De 25 a 39	**230**	77,3	20,6	1,5	0,0	0,6	83,0	13,4	2,1	0,9	0,6	65,4	12,8	18,8	2,4	0,6
De 40 a 54	**256**	84,0	10,6	5,4	0,0	0,0	83,6	7,7	8,2	0,5	0,0	77,6	8,0	11,9	2,6	0,0
De 55 o més	**230**	87,5	8,3	3,5	0,7	0,0	87,6	5,1	5,9	1,5	0,0	83,4	5,1	8,7	2,8	0,0
No contesta	**2**	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0
NIVELL D'ESTUDIS																
Estudis primaris no acabats o sense estudis	**33**	84,5	12,4	3,1	0,0	0,0	83,1	5,3	8,0	3,6	0,0	79,6	5,3	9,8	5,3	0,0
Ensenyament primari o secundari bàsic acabat	**180**	69,8	23,8	6,5	0,0	0,0	70,7	14,5	13,6	1,1	0,0	66,2	11,9	19,6	2,2	0,0
Ensenyament secundari	**343**	72,7	16,0	10,6	0,7	0,0	73,6	7,3	18,3	0,9	0,0	64,1	6,8	26,7	2,4	0,0

superior acabat																
Universitaris o postuniversitaris acabats	**252**	89,5	6,8	3,1	0,0	0,5	84,6	6,6	7,7	0,5	0,5	70,4	5,9	21,3	1,9	0,5
No contesta	**1**	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
OCUPACIÓ																
Directius, propietaris i comandaments intermedis	**90**	86,1	10,1	3,8	0,0	0,0	88,4	5,7	5,9	0,0	0,0	85,5	7,6	6,9	0,0	0,0
Professionals, tècnics i similars	**123**	90,2	7,9	1,1	0,8	0,0	88,5	7,1	3,6	0,8	0,0	76,3	5,8	17,1	0,8	0,0
Personal administratiu i similars	**182**	85,1	13,5	0,7	0,0	0,8	85,4	8,8	5,1	0,0	0,8	75,3	7,7	14,2	1,9	0,8
Treballadors del comerç, hoteleria i serveis personals	**84**	61,5	28,7	9,8	0,0	0,0	61,3	18,1	19,1	1,5	0,0	47,7	11,5	39,3	1,5	0,0
Treballadors de la indústria, construcció i primari	**70**	66,5	24,0	9,5	0,0	0,0	73,8	14,1	12,0	0,0	0,0	63,6	15,1	16,4	4,8	0,0
Treballadors no qualificats	**5**	52,9	47,1	0,0	0,0	0,0	41,3	29,6	29,1	0,0	0,0	41,3	29,6	29,1	0,0	0,0
Jubilats	**125**	88,4	8,2	3,0	0,5	0,0	89,7	4,3	4,6	1,4	0,0	85,7	4,3	6,0	4,0	0,0
Mestresses de casa	**16**	94,2	5,8	0,0	0,0	0,0	90,4	5,8	3,8	0,0	0,0	90,4	0,0	3,8	5,8	0,0
Estudiants	**57**	36,2	15,0	47,3	1,5	0,0	10,8	4,6	83,1	1,5	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Aturats	**30**	60,5	31,0	8,6	0,0	0,0	61,8	5,8	25,5	6,8	0,0	24,7	14,0	51,5	9,8	0,0
Altres no ocupats	**15**	80,0	4,0	16,0	0,0	0,0	77,0	7,0	16,0	0,0	0,0	70,9	7,0	22,1	0,0	0,0
No contesta	**11**	66,8	33,2	0,0	0,0	0,0	73,3	21,3	0,0	5,4	0,0	73,3	21,3	0,0	5,4	0,0
NACIONALITAT DELS																

PARES																
Tots dos pares andorrans	**171**	84,7	9,1	5,0	0,3	0,8	84,5	2,8	11,6	0,3	0,8	74,7	1,8	22,4	0,3	0,8
Un dels pares andorrà	**80**	77,1	17,7	5,2	0,0	0,0	78,1	11,4	10,5	0,0	0,0	66,2	9,2	24,6	0,0	0,0
Tots dos pares no andorrans	**268**	72,2	20,4	7,1	0,3	0,0	72,9	10,9	14,3	1,8	0,0	64,4	7,8	23,3	4,5	0,0
No contesta	**1**	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0

Taula 2: Percentatge de participació a les Eleccions Generals creuat per sexe, edat, nivell d'estudis i d'ocupació i nacionalitat dels pares.

	Total	GENERALS 2015					GENERALS 2011					GENERALS 2009				
% Horitzontals		**Sí**	**No**	**Encara no podia votar**	**No recorda/ No ho sap**	**NC**	**Sí**	**No**	**Encara no podia votar**	**No recorda/ No ho sap**	**NC**	**Sí**	**No**	**Encara no podia votar**	**No recorda/ No ho sap**	**NC**
Total	**808**	**79,3**	**13,4**	**7,1**	**0,0**	**0,2**	**75,4**	**9,5**	**13,5**	**1,5**	**0,2**	**70,0**	**8,3**	**18,9**	**2,3**	**0,5**
SEXE																
Home	**436**	78,0	14,8	7,2	0,0	0,0	72,9	11,7	13,7	1,7	0,0	68,4	9,4	19,4	2,7	0,0
Dona	**372**	80,8	11,8	7,0	0,0	0,4	78,2	6,9	13,3	1,2	0,4	71,7	7,1	18,3	1,8	1,1
EDAT																
De 18 a 24 anys	**89**	40,9	27,0	32,1	0,0	0,0	14,2	7,8	78,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
De 25 a 39	**230**	81,2	16,7	1,5	0,0	0,6	79,4	15,5	2,1	2,4	0,6	74,9	14,9	6,3	3,3	0,6
De 40 a 54	**256**	84,3	9,3	6,4	0,0	0,0	83,3	7,7	8,2	0,9	0,0	79,0	7,2	11,1	1,7	1,1
De 55 o més	**230**	87,5	8,7	3,8	0,0	0,0	86,5	5,7	5,9	1,9	0,0	82,3	5,9	8,9	2,8	0,0
No contesta	**2**	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0
NIVELL D'ESTUDIS																
Estudis primaris no acabats o sense estudis	**33**	82,7	12,4	4,9	0,0	0,0	83,1	5,3	8,0	3,6	0,0	79,6	5,3	9,8	5,3	0,0

Ensenyament primari o secundari bàsic acabat	**180**	71,7	21,1	7,2	0,0	0,0	70,9	13,1	13,6	2,3	0,0	65,8	11,7	17,4	4,1	1,0
Ensenyament secundari superior acabat	**343**	75,5	14,4	10,1	0,0	0,0	70,8	9,4	18,3	1,6	0,0	66,8	8,1	22,8	2,1	0,3
Universitaris o postuniversitaris acabats	**252**	89,9	6,3	3,3	0,0	0,5	84,1	7,2	7,7	0,5	0,5	76,3	6,2	16,0	0,9	0,5
No contesta	**1**	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
OCUPACIÓ																
Directius, propietaris i comandaments intermedis	**90**	85,4	10,8	3,8	0,0	0,0	85,8	8,2	5,9	0,0	0,0	85,8	7,3	6,9	0,0	0,0
Professionals, tècnics i similars	**123**	88,1	9,7	2,2	0,0	0,0	87,1	7,3	3,6	1,9	0,0	80,3	7,7	10,4	0,8	0,7
Personal administratiu i similars	**182**	89,4	9,2	0,7	0,0	0,8	86,6	7,5	5,1	0,0	0,8	81,3	7,8	8,5	0,8	1,7
Treballadors del comerç, hoteleria i serveis personals	**84**	65,9	22,8	11,3	0,0	0,0	58,8	20,5	19,1	1,5	0,0	52,5	13,9	32,0	1,5	0,0
Treballadors de la indústria, construcció i primari	**70**	72,4	18,1	9,5	0,0	0,0	65,3	18,2	12,0	4,4	0,0	62,1	12,3	16,4	9,2	0,0
Treballadors no qualificats	**5**	41,3	47,1	11,7	0,0	0,0	41,3	29,6	29,1	0,0	0,0	41,3	29,6	29,1	0,0	0,0
Jubilats	**125**	89,2	7,8	3,0	0,0	0,0	88,8	5,1	4,6	1,4	0,0	84,9	6,4	5,6	3,1	0,0
Mestresses de casa	**16**	94,2	5,8	0,0	0,0	0,0	84,7	5,8	3,8	5,8	0,0	84,7	5,8	3,8	5,8	0,0
Estudiants	**57**	42,2	15,0	42,8	0,0	0,0	12,3	4,6	83,1	0,0	0,0	4,8	0,0	95,2	0,0	0,0
Aturats	**30**	53,	37,	8,6	0,0	0,0	61,	5,8	25,5	6,8	0,0	36,	14,	40,1	9,8	0,0

		7	7				8					1	0			
Altres no ocupats	**15**	73,0	11,0	16,0	0,0	0,0	77,0	7,0	16,0	0,0	0,0	70,9	0,0	29,1	0,0	0,0
No contesta	**11**	66,8	33,2	0,0	0,0	0,0	73,3	21,3	0,0	5,4	0,0	73,3	21,3	0,0	5,4	0,0
NACIONALITAT DELS PARES																
Tots dos pares andorrans	**171**	87,2	8,1	4,0	0,0	0,8	83,7	2,8	11,6	1,1	0,8	79,6	2,3	16,4	0,3	1,3
Un dels pares andorrà	**80**	81,4	13,3	5,2	0,0	0,0	79,8	9,7	10,5	0,0	0,0	75,7	7,5	16,9	0,0	0,0
Tots dos pares no andorrans	**268**	75,1	18,1	6,8	0,0	0,0	71,9	11,9	14,3	1,8	0,0	66,8	10,2	19,2	3,8	0,0
No contesta	**1**	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0

Taula 3- Perfil de votant creuat per sexe, edat, nivell d'estudis i ocupació i nacionalitat dels pares.

% Horitzontals	Total	Sempre ha votat	No ha votat 1 o més cops	Mai ha votat
Total	**754**	**78,4**	**13,6**	**7,9**
Home	**408**	74,9	15,3	9,8
Dona	**346**	82,5	11,6	5,8
No contesta	**0**			
EDAT				
De 18 a 24 anys	**62**	55,2	15,4	29,4
De 25 a 39	**226**	70,4	19,8	9,8
De 40 a 54	**243**	84,1	11,5	4,3
De 55 o més	**222**	87,5	8,9	3,7
No contesta	**2**	0,0	50,0	50,0
NIVELL D'ESTUDIS				
Estudis primaris no acabats o sense estudis	**32**	85,3	5,5	9,2
Ensenyament primari o secundari bàsic acabat	**169**	71,1	13,7	15,2
Ensenyament secundari superior acabat	**309**	76,4	16,0	7,7
Universitaris o postuniversitaris acabats	**243**	85,5	11,8	2,7
No contesta	**1**	0,0	0,0	100,0
OCUPACIÓ				
Directius, propietaris i comandaments intermedis	**87**	84,4	12,2	3,4
Professionals, tècnics i similars	**121**	85,5	10,8	3,7
Personal administratiu i similars	**180**	81,3	14,6	4,1
Treballadors del comerç, hoteleria i serveis personals	**76**	63,6	15,8	20,6
Treballadors de la indústria, construcció i primari	**63**	66,9	18,9	14,2
Treballadors no qualificats	**5**	52,9	0,0	47,1
Jubilats	**121**	87,8	7,7	4,6
Mestresses de casa	**16**	88,4	11,6	0,0
Estudiants	**34**	69,2	13,0	17,8
Aturats	**28**	50,9	29,0	20,2
Altres no ocupats	**12**	86,9	13,1	0,0
No contesta	**11**	54,8	35,9	9,3
NACIONALITAT DELS PARES				
Tots dos pares andorrans	**164**	88,1	9,2	2,7
Un dels pares andorrà	**76**	79,5	11,5	9,0
Tots dos pares no andorrans	**250**	71,8	16,9	11,3
No contesta	**1**	0,0	100,0	0,0

*L'anàlisi creuat s'ha fet sense els individus que encara no han pogut votar per no tenir dret i l'individu que no ha volgut contestar per tal d'extreure la major informació possible.

Taula 4- Per quina raó o raons no ha votat en alguna d'aquestes eleccions creuat per sexe i edat.

	Total	SEXE		EDAT			
% Verticals		**Home**	**Dona**	**De 18 a 24 anys**	**De 25 a 39**	**De 40 a 54**	**De 55 o més**
Total	**151**	**93**	**58**	**26**	**63**	**33**	**26**
Estava fora del país	**31,2**	33,0	28,3	36,7	33,7	31,7	17,7
No l'interessa i/o passa de la política	**14,9**	17,6	10,6	23,2	17,4	10,4	7,7
No ha pogut (treball, temps, malaltia d'un familiar, passaport caducat, malaltia, operació, invalidesa)	**10,1**	5,2	17,9	6,8	9,8	13,5	10,5
Cap candidatura i/o polític el/la convencia	**8,5**	11,3	3,9	6,8	8,7	10,4	7,7
Cap raó en especial, mandra, no ho sap	**7,5**	9,0	5,1	3,4	6,5	3,9	18,8
Es troba desencantat/da, sense motivació, decebut/da	**5,2**	4,7	6,0	0,0	5,4	6,6	8,3
No creu en la política	**3,9**	3,2	5,1	3,4	5,4	0,0	2,2
No vol votar	**3,6**	3,2	4,4	9,8	3,3	2,7	0,0
No considera necessari o important anar a votar	**3,1**	2,3	4,4	3,4	2,2	3,9	4,4
No li agrada la política i/o els polítics i el que fan	**2,7**	2,2	3,6	0,0	0,0	2,7	12,2
No creu en els partits i/o no els té confiança	**2,5**	0,9	4,9	3,4	2,2	2,7	2,2
Falta d'informació	**1,4**	2,2	0,0	0,0	3,3	0,0	0,0
Només hi havia 1 partit (Canillo)	**0,5**	0,0	1,4	3,2	0,0	0,0	0,0
Altres raons	**3,0**	3,6	2,0	0,0	3,3	3,9	4,4
No Contesta	**3,3**	3,9	2,4	0,0	2,2	7,7	3,9

Taula 5- Per quina raó o raons no ha votat en alguna d'aquestes eleccions creuat per nivell d'estudis.

% Verticals	Total	NIVELL D'ESTUDIS			
		Primaris no acabats o sense estudis	Primari o secundari bàsic acabat	Secundari superior acabat	Universitaris o postuniversitaris acabats
Total	**151**	**5**	**44**	**71**	**30**
Estava fora del país	**31,2**	0,0	16,7	37,9	42,2
No l'interessa i/o passa de la política	**14,9**	0,0	25,0	12,3	9,1
No ha pogut (treball, temps, malaltia d'un familiar, passaport caducat, malalta, operació, invalidesa)	**10,1**	25,0	13,8	10,0	3,0
Cap candidatura i/o polític el/la convencia	**8,5**	0,0	7,7	10,2	7,2
Cap raó en especial, mandra, no ho sap	**7,5**	25,0	4,7	9,9	3,4
Es troba desencantat/da, sense motivació, decebut/da	**5,2**	12,5	4,4	3,7	8,8
No creu en la política	**3,9**	12,5	3,1	2,9	2,9
No vol votar	**3,6**	0,0	5,9	4,1	0,0
No considera necessari o important anar a votar	**3,1**	12,5	7,4	0,0	2,9
No li agrada la política i/o els polítics i el que fan	**2,7**	12,5	8,0	0,0	0,0
No creu en els partits i/o no els té confiança	**2,5**	0,0	2,0	4,0	0,0
Falta d'informació	**1,4**	0,0	0,0	2,9	0,0
Només hi havia 1 partit (Canillo)	**0,5**	0,0	0,0	0,0	2,8
Altres raons	**3,0**	0,0	1,3	0,0	13,1
No Contesta	**3,3**	0,0	0,0	5,0	4,6

Taula 6- Per quina raó o raons no ha votat en alguna d'aquestes eleccions creuat per nivell d'ocupació.

% Verticals	Total	NIVELL D'OCUPACIÓ										
		Directius, propietaris i comandaments intermedis	Professionals, tècnics i similars	Personal administratiu i similars	Treballadors del comerç, hoteleria i serveis personals	Treballadors de la indústria, construcció i primari	Treballadors no qualificats	Jubilats	Mestresses de casa	Estudiants	Aturats	Altres no ocupats
Total	**151**	**11**	**17**	**31**	**27**	**19**	**2**	**14**	**2**	**9**	**11**	**2**
Estava fora del país	**31,2**	27,7	49,6	39,5	11,0	44,3	0,0	7,0	100,0	60,2	15,3	41,1
No l'interessa i/o passa de la política	**14,9**	38,4	8,3	6,6	16,4	11,1	37,1	7,0	0,0	19,3	33,2	35,3
No ha pogut (treball, temps, malaltia d'un familiar, passaport caducat, malaltia, operació, invalidesa)	**10,1**	0,0	5,4	23,6	3,3	15,8	0,0	21,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Cap candidatura i/o polític el/la convencia	**8,5**	8,9	12,5	2,8	16,2	0,0	0,0	7,0	0,0	10,2	0,0	0,0
Cap raó en especial, mandra, no ho sap	**7,5**	0,0	12,5	3,2	5,4	18,0	0,0	19,2	0,0	0,0	0,0	23,6
Es troba desencantat/da, sense motivació,	**5,2**	0,0	8,3	0,0	12,5	5,4	38,2	8,1	0,0	0,0	0,0	0,0

decebut/da												
No creu en la política	**3,9**	0,0	0,0	0,0	16,1	0,0	0,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0
No vol votar	**3,6**	0,0	0,0	2,6	6,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,8	0,0
No considera necessari o important anar a votar	**3,1**	12,0	0,0	0,0	4,8	0,0	0,0	8,1	0,0	0,0	7,6	0,0
No li agrada la política i/o els polítics i el que fan	**2,7**	5,1	0,0	2,9	0,0	5,4	24,8	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0
No creu en els partits i/o no els té confiança	**2,5**	7,9	0,0	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,2	0,0	0,0
Falta d'informació	**1,4**	0,0	0,0	0,0	0,0	11,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Només hi havia 1 partit (Canillo)	**0,5**	0,0	0,0	0,0	3,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Altres raons	**3,0**	0,0	3,5	4,1	0,0	0,0	0,0	4,0	0,0	0,0	18,1	0,0
No Contesta	**3,3**	0,0	0,0	8,5	4,8	0,0	0,0	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Taula 7- Per quina raó o raons no ha votat en alguna d'aquestes eleccions creuat per nacionalitat dels pares.

	Total	NACIONALITAT DELS PARES		
% Verticals		**Tots dos pares andorrans**	**Un dels pares andorrà**	**Tots dos pares no andorrans**
Total	**151**	**18**	**15**	**70**
Estava fora del país	**31,2**	34,8	23,9	29,8
No l'interessa i/o passa de la política	**14,9**	10,0	28,4	12,9
No ha pogut (treball, temps, malaltia d'un familiar, passaport caducat, malaltia, operació, invalidesa)	**10,1**	15,2	9,4	9,3
Cap candidatura i/o polític el/la convencia	**8,5**	19,4	14,2	7,4
Cap raó en especial, mandra, no ho sap	**7,5**	0,0	0,0	8,8
Es troba desencantat/da, sense motivació, decebut/da	**5,2**	20,7	6,2	1,8
No creu en la política	**3,9**	0,0	0,0	7,6
No vol votar	**3,6**	0,0	0,0	7,8
No considera necessari o important anar a votar	**3,1**	0,0	6,0	2,0
No li agrada la política i/o els polítics i el que fan	**2,7**	0,0	0,0	0,0
No creu en els partits i/o no els té confiança	**2,5**	0,0	6,2	3,2
Falta d'informació	**1,4**	0,0	0,0	2,9
Només hi havia 1 partit (Canillo)	**0,5**	0,0	5,7	0,0
Altres raons	**3,0**	0,0	0,0	5,6
No Contesta	**3,3**	0,0	0,0	3,8

Taula 8- Raons per les que no va votar a les Eleccions Comunals de 2015, 2011 i/o 2007

	Total			
% Verticals		**No va votar a les Eleccions Comunals de 2015**	**No va votar a les Eleccions Comunals de 2011**	**No va votar a les Eleccions Comunals de 2007**
Total	**151**	**112**	**62**	**54**
Estava fora del país	**31,2**	22,8	22,2	28,8
No l'interessa i/o passa de la política	**14,9**	16,2	21,4	20,5
No ha pogut (treball, temps, malaltia d'un familiar, passaport caducat, malaltia, operació, invalidesa)	**10,1**	11,0	9,9	5,5
Cap candidatura i/o polític el/la convencia	**8,5**	9,6	5,6	6,4
Cap raó en especial, mandra, no ho sap	**7,5**	8,1	8,5	8,1
Es troba desencantat/da, sense motivació, decebut/da	**5,2**	7,0	4,6	5,3
No creu en la política	**3,9**	5,3	8,6	4,4
No vol votar	**3,6**	4,9	1,4	5,5
No considera necessari o important anar a votar	**3,1**	4,2	5,4	4,5
No li agrada la política i/o els polítics i el que fan	**2,7**	3,7	5,7	6,5
No creu en els partits i/o no els té confiança	**2,5**	3,3	2,9	0,0
Falta d'informació	**1,4**	1,8	3,3	3,8
Només hi havia 1 partit (Canillo)	**0,5**	0,7	0,0	0,0
Altres raons	**3,0**	2,2	4,0	4,5
No Contesta	**3,3**	1,1	0,0	0,0

*Individus que no van votar a les diferents eleccions Comunals i van donar un dels anteriors motius. No ha de coincidir l'any de l'abstenció i el tipus de comicis (Generals o Comunals) amb el motiu.

Taula 9- Raons per les que no va votar a les Eleccions Generals de 2015, 2011 i/o 2009

	Total			
% Verticals		**No va votar a les Eleccions Generals de 2015**	**No va votar a les Eleccions Generals de 2011**	**No va votar a les Eleccions Generals de 2009**
Total	**151**	**102**	**66**	**57**
Estava fora del país	**31,2**	22,2	29,0	18,8
No l'interessa i/o passa de la política	**14,9**	17,9	20,1	21,9
No ha pogut (treball, temps, malaltia d'un familiar, passaport caducat, malaltia, operació, invalidesa)	**10,1**	8,9	8,7	8,6
Cap candidatura i/o polític el/la convencia	**8,5**	10,8	6,7	7,9
Cap raó en especial, mandra, no ho sap	**7,5**	6,5	6,0	10,9
Es troba desencantat/da, sense motivació, decebut/da	**5,2**	5,1	4,3	5,0
No creu en la política	**3,9**	5,8	8,0	7,8
No vol votar	**3,6**	5,4	1,4	5,2
No considera necessari o important anar a votar	**3,1**	4,6	5,0	4,3
No li agrada la política i/o els polítics i el que fan	**2,7**	4,0	5,3	6,2
No creu en els partits i/o no els té confiança	**2,5**	3,7	2,7	0,0
Falta d'informació	**1,4**	2,0	3,1	3,7
Només hi havia 1 partit (Canillo)	**0,5**	0,0	0,0	0,0
Altres raons	**3,0**	3,9	2,8	3,3
No Contesta	**3,3**	1,3	0,0	0,0

*Individus que no van votar a les diferents eleccions Generals i van donar un dels anteriors motius. No ha de coincidir l'any de l'abstenció i el tipus de comicis (Generals o Comunals) amb el motiu.

Taula 10- Quina raó o raons creu vostè que l'hagués motivat a votar quan no ho va fer a les Eleccions Comunals de 2015, 2011 i/o 2007.

	Total			
% Verticals		**No va votar a les Eleccions Comunals de 2015**	**No va votar a les Eleccions Comunals de 2011**	**No va votar a les Eleccions Comunals de 2007**
Total	**85**	**71**	**45**	**42**
Confiança en els polítics i que diguessin la veritat i compleixin el que diuen	**18,1**	18,0	11,9	10,9
Gent nova, altres polítics	**9,6**	10,0	4,6	5,0
Cap raó i/o motiu	**7,8**	5,0	10,8	8,5
Canviar i millorar els programes electorals	**8,4**	10,1	4,6	5,0
Més motivació	**6,4**	5,4	6,5	5,0
Que els polítics mirin per la ciutadania	**6,3**	7,6	11,8	7,9
Que els polítics siguin més propers al poble i informin més	**5,6**	5,3	0,0	5,0
Que els polítics treballin més	**4,0**	4,7	2,8	3,1
No segueix la política, no l'interessa o desencanto	**3,8**	4,6	4,9	3,3
Repartir millor les ajudes i igualtat social	**3,7**	4,4	6,9	2,2
No sabia quin partit votar o cap l'interessava	**3,5**	4,2	6,5	7,1
Que la política fos de veritat	**2,6**	3,1	3,0	3,3
Votar per correu i facilitar tràmits per votar des de fora	**2,6**	1,2	0,0	3,3
Que tothom pogués participar més	**2,4**	2,9	4,6	5,0
No li agrada la política o el que fan els polítics	**1,9**	2,3	2,2	2,4
Una oposició raonable	**1,1**	0,0	2,0	0,0
Altres	**6,1**	7,3	4,5	9,9
No ho sap	**9,5**	8,1	14,2	15,5

Taula 11- Quina raó o raons creu vostè que l'hagués motivat a votar quan no ho va fer a les Eleccions Generals de 2015, 2011 i/o 2009.

	Total			
% Verticals		**No va votar a les Eleccions Generals de 2015**	**No va votar a les Eleccions Generals de 2015**	**No va votar a les Eleccions Generals de 2015**
Total	**85**	**68**	**43**	**46**
Confiança en els polítics i que diguessin la veritat i compleixin el que diuen	**18,1**	17,6	12,8	10,0
Gent nova, altres polítics	**9,6**	10,8	4,9	4,5
Cap raó i/o motiu	**7,8**	5,3	11,6	10,8
Canviar i millorar els programes electorals	**8,4**	10,6	7,0	6,5
Més motivació	**6,4**	5,6	2,1	0,0
Que els polítics mirin per la ciutadania	**6,3**	7,9	12,6	11,8
Que els polítics siguin més propers al poble i informin més	**5,6**	7,1	2,4	6,8
Que els polítics treballin més	**4,0**	5,0	0,0	0,0
No segueix la política, no l'interessa o desencanto	**3,8**	4,8	5,3	3,0
Repartir millor les ajudes i igualtat social	**3,7**	4,7	7,4	5,0
No sabia quin partit votar o cap l'interessava	**3,5**	4,4	7,0	6,5
Que la política fos de veritat	**2,6**	3,3	3,2	3,0
Votar per correu i facilitar tràmits per votar des de fora	**2,6**	1,3	0,0	3,0
Que tothom pogués participar más	**2,4**	3,1	4,9	4,5
No li agrada la política o el que fan els polítics	**1,9**	2,4	2,4	2,2
Una oposició raonable	**1,1**	0,0	0,0	0,0
Altres	**6,1**	3,7	3,5	7,8
No ho sap	**9,5**	7,0	15,2	16,4

Taula 12- Perfil d'abstencionista creuat per sexe, edat, nivell d'estudis i ocupació i nacionalitat dels pares

	Total	Perfil			
% Horitzontals		**Tècnic**	**Actiu**	**Passiu**	**No contesta**
Total	**146**	**44,1**	**27,7**	**27,3**	**0,9**
SEXE					
Home	**91**	40,6	26,1	31,9	1,4
Dona	**56**	49,9	30,4	19,7	0,0
EDAT					
De 18 a 24 anys	**26**	43,5	26,6	29,9	0,0
De 25 a 39	**62**	44,4	25,6	30,0	0,0
De 40 a 54	**32**	51,0	26,1	18,9	4,0
De 55 o més	**25**	34,7	34,7	30,6	0,0
No contesta	**2**	50,0	50,0	0,0	0,0
NIVELL D'ESTUDIS					
Estudis primaris no acabats o sense estudis	**5**	25,0	37,5	37,5	0,0
Ensenyament primari o secundari bàsic acabat	**43**	32,2	31,5	36,2	0,0
Ensenyament secundari superior acabat	**69**	46,5	25,7	26,0	1,9
Universitaris o postuniversitaris acabats	**29**	61,1	22,7	16,2	0,0
Ns/Nc	**0**				
No contesta	**1**	0,0	100,0	0,0	0,0
OCUPACIÓ					
Directius, propietaris i comandaments intermedis	**11**	27,7	21,9	50,4	0,0
Professionals, tècnics i similars	**17**	58,5	20,7	20,7	0,0
Personal administratiu i similars	**30**	70,2	15,2	10,3	4,3
Treballadors del comerç, hoteleria i serveis personals	**26**	15,0	57,1	28,0	0,0
Treballadors de la indústria, construcció i primari	**19**	49,0	10,9	40,1	0,0
Treballadors no qualificats	**2**	0,0	62,9	37,1	0,0
Jubilats	**13**	36,5	29,5	34,0	0,0
Mestresses de casa	**2**	100,0	0,0	0,0	0,0
Estudiants	**9**	60,2	20,4	19,3	0,0
Aturats	**11**	33,4	25,8	40,9	0,0
Altres no ocupats	**2**	41,1	0,0	58,9	0,0
No contesta	**5**	26,5	73,5	0,0	0,0
NACIONALITAT DELS PARES					
Tots dos pares andorrans	**18**	50,0	40,1	10,0	0,0
Un dels pares andorrà	**15**	33,3	32,2	34,4	0,0
Tots dos pares no andorrans	**68**	43,0	28,6	26,5	1,9
No contesta	**1**	0,0	0,0	100,0	0,0